

Ladonja

VJERSKI INFORMATIVNO-KULTURNI LIST | 11/370 | GODINA XXXV | CIJENA 10 KN

STUDENI 2016.

MARANATHA!

Poštovani čitatelji,

kraj mjeseca studenog uvijek nam donosi jedan radostan događaj, a to je đakonsko redenje u pulskoj katedrali koji doživljavamo, doduše, kao nešto ubičajeno i svagdašnje, a ipak bi trebalo izraziti zahvalnost Bogu za taj veliki dar. Bog je i ove godine pozvao trojicu mladića da ga slijede u svećeničkom zvanju, a oni su se na Njegov poziv odazvali. Oni to nisu učinili zbog običaja ili tradicije jer toga barem u ovoj našoj sredini nema. Nisu to učinili ni radi velike karijere jer ima puno zanimljivijih načina za ostvarenje karijere. Nisu se odazvali ni radi komotna i lagodna života jer već sada jako dobro znaju da svećenički poziv nije ni lagodan, ni komotan, ako ga žele dosljedno živjeti. Zbog svega toga moramo im čestitati na odvažnosti i odlučnosti da u ovo današnje vrijeme slijede Isusa Krista živeći pravim svećeničkim životom. Na tom ih putu doista trebamo pratiti svi mi svojom molitvom i podrškom. Ovih dana započinje nova crkvena godina, vrijeme došašća, to vrijeme na poseban način ispunja život vjernika. Svjedoci smo da svete mise Zornice postaju

u našim župama sve posjećenije. Kao da se i na taj način ostvaruju riječi psalmista: "Hajdemo radosno u dom Gospodnjil" I ta žrtva rana ustajanja, molitve i pjesme u najčešće hladnim crkvama govori o tome da stvarno želimo "budni" dočekati blagdan Isusova rođenja. Došašće je doista pogodno vrijeme da po riječima proroka Izajje "... mačeve prekujemo u plugove, a koplja u srpove", da se "ne učimo ratovanju... već da hodimo u Gospodnjoj svjetlosti." Sve nas to upućuje na važnost ovoga vremena, ne toliko u vanjskom izričaju i ozračju, već u konkretnom duhovnom nastojanju da najprije kod sebe promijenimo ono što nije dobro da bismo na pravi način mogli slaviti Isusovo rođenje. Lijepo je više puta tijekom ovog vremena sjetiti se riječi sv. Pavla iz Poslanice Rimljanim, koju čitamo Prve nedjelje došašća: "Odložimo, dakle, djela tame i zaodjenimo se oružjem svjetlosti." Ako budemo uspjeli u tom vremenu odložiti svoju oholost i zavist, svoju mržnju i zlobu, onda ćemo svojom dobrotom, strpljenjem i poštovanjem za sve one s kojima živimo donijeti više svjetlosti negoli sve lampice i ukrsi koji će krasiti naše domove, crkve i ulice u ovom vremenu. Stoga je dobro da i mi, koji se smatramo vjernicima, životom i dobrim djelima stvarno pokaže-mo da je za nas pravo svjetlo Isus Krist i da ga u ovom konkretnom vremenu želimo slijediti. Za sve nas svećenike ovo je vrijeme puno izazova i aktivnosti. Uz potrebnu

pripremu na božićne blagdane za nas u ovome vremenu započinje i vrlo lijepa, ali i zahtjevna aktivnost i služba blagoslova obitelji. I koliko god nas i sama pomisao na blagoslov obitelji čini pomalo nervoznim, znamo da je to izuzetna prilika za susret s mnogim našim poštovanim vjernicima što itekako može biti velika korist. Nadamo se da ćete i vi, poštovani vjernici, imati i strpljenja i razumijevanja za nas te da će i ovogodišnji susret biti prigoda za bolje upoznavanje, razumijevanje i za veću duhovnu korist svakoga od nas. Blagoslov sam po sebi znači da se zajedno s vama želimo podsjetiti da smo kršteni i da nastojimo živjeti vjeru primljenu na krštenju. Blagoslov obitelji znači zahvalu Bogu za dar života i primljena dobročinstva, stoga će nam biti veoma draga ako uspijemo sresti obitelj na okupu, u zajedništvu molitve, ako je to ikako moguće. Taj radostan susret, doživljen u lijepu ozračju međusobnog poštovanja, povjerenja i razumijevanja, i nama svećenicima, vjerujte, puno više znači od skupljanja novčanih priloga ili bilo kakvih drugih darova. Naša će Ladonja i ovoga puta nastojati dati svoj doprinos što boljem i cijelovitijem doživljaju vremena došašća. Neka svima vama, poštovani čitatelji, bude korisno i radosno to vrijeme da bismo svi mi jedni drugima u predstojećem vremenu darivanja bili najljepši i najvrjedniji dar.

IMPRESUM

Pokrenuo Antun Hek, od lipnja do listopada 1972. listić – prilog obiteljskog časopisa Kana, samostalno izlazi od Božića 1981.

Osnivač:

Biskupski ordinarijat Porečke i Pulskog biskupije

Glavni urednik: Vilim Grbac

Zamjenik glavnog urednika: Željko Mrak

Uredništvo: Blaž Bošnjaković, Vilim Grbac, Ilija Jakovljević, Tomislav Milohanić, Željko Mrak

Adresa uredništva:

Dobrilina 6, 52000 Pazin, tel: 052/624-863, ladonja@biskupija-porecko-pulsko.hr

List izlazi 12 puta godišnje

Grafičko oblikovanje i priprema: David Ivić

Tisk/Nakladnik:

Josip Turčinović d.o.o., Pazin

IBAN HR7023800061147003243

Devizni račun

ESB: CHR22 70010000-09166144

IBAN: HR7324020061100107336

SWIFT ESBC HR 22

UDK ISSN

282 : 379.8

ISSN 1330-5018

Naslovnica: Foto: svitanje

Na Trg sv. Petra u Vatikanu stiglo božićno drvo iz Trentina

I ove će godine stablo biti ukrašeno kuglicama od gline na kojima će biti prikazani crteži djece koja se liječe na onkološkim odjelima nekoliko talijanskih bolnica

VATIKAN Na Trg svetoga Petra u Vatikanu stiglo je božićno drvo; riječ je o omorici visokoj 25 metara, koja dolazi iz talijanske pokrajine Trentino, a dar je općine Scurelle, prenosi Radio Vatikan. U trenutku sječe, 13. studenoga, skupina tamošnje djece osmoškolaca posadila je četrdesetak novih malih omorika i ariša, na obližnjem prostoru na kojem je protekle jeseni srušeno nekoliko stabala napadnutih jednim parazitom. Drvo božićnoga stabla bit će poslije, kao svake godine, upotrijebljeno u dobrovorne svrhe. Božićno drvce bit će predstavljeno 9. prosinca, zajedno s jaslicama koje ove godine dolaze s Malte, i ostat će rasvijetljeno do nedjelje, 8. siječnja, do blagdana Krštenja Gospodinova i završetka božićnoga vremena. I ove će godine stablo biti ukrašeno kuglicama od gline na kojima će biti prikazani crteži djece koja se liječe na onkološkim odjelima nekoliko talijanskih bolnica. Ta su djeca, zajedno sa svojim roditeljima, bila uključena u program rekreativne terapije kroz rad s keramikom u bolničkim radionicama. Na drvetu će biti 18.000 led lampica od kojih 1400 s efektom iskre. U petak, 9. prosinca, papa Franjo primit će u audijenciju izaslanstva iz Trentina i s Malte, zajedno s nekolicinom djece koja su napravila kuglice. (IKA)

ROMA LOCUTA, CAUSA FINITA!

Od samih početaka Crkve, već u prvim njenim stoljećima pojavljivali su se različiti problemi, bilo s naukovne ("teoretske"), bilo s moralne i upravljačke ("praktične") strane zajedničarskog života. Naravno, išlo se u rasprave, sazivalo lokalne i opće koncile, donosilo odluke. Odluke su se provodile više ili manje revno, nekad osporavale. Nekad su bile opasnost za jedinstvo u Velikoj Crkvi. Neke su završile kobnim podjelama već u prvim stoljećima koje su danas skoro zaboravljene, a druge, one novije, čije su posljedice velika odvajanja pravoslavlja u 11. stoljeću i – zbirnom imenicom oslovljene – protestantske Crkve u 16. stoljeću i danas nas jako opterećuju. Rezultat je toga fraza: "Roma locuta, causa finita!" ("Rim je presudio, slučaj je zaključen!") – kojom se stavljalo točku na "i", čime se davalo do znanja da se tu više nema što raspravljati. Puno je puta to prihvaćeno, a nekad su si neki (naravno, toliko veliki i moćni ili drski) priuštili – neposluh. Rim je "rekao" kad je slučaj dobro proučio sa svih mogućih strana, tako da je njegova "locuta" teška poput olova na visku života i povijesti. Za tu "locuta" treba se čekati vremena i vremena i vremena. Osumnjičenik je čeka kao žedan kapljvu vode. A njima se ne žuri! Svjetovni sudovi sa svoje strane slučaj osude, presude, požale, obnove, još jedanput pretresu, opet sve ponove, opet se žale i na kraju...osude ili oslobođe. Rim još uvijek čeka i čeka i čeka, tako se nama čini, a ustvari (doduše ne uvijek!) radi minuciozno. Vjernici bi "Santo subito!" ne samo za papu Ivana Pavla II., ne samo za Majku Terezu već za sve koji su "zračili" svetošću i u životu i u smrti. A Rim

čeka, čeka, čeka – dane, mjeseci, godine, desetke godina, a za neke i više stoljeća. Rim se ne zalijeće. Isto je tako spor u izricanju pravorijeka za "osumnjičenike". Nama u Crkvi jasno je da smo svi grješnici i jasno nam je da nijedan grijeh nije dobar, a ne samo neki, i da se treba popraviti, obratiti, promijeniti svoje ponašanje, popraviti štetu ako je ima, ispričati se ako ima razloga. I ne samo oni u Crkvi nego i svi oni izvan Crkve koji je grde, ogovaraju, kleveću – i oni su grješnici. Jasno je da postoje grijesi i da postoje slabosti. Jasno je, iako se ne može ni odobriti ni prihvativi ni opravdati, da u Crkvi ima i svjesne zloče, da ima "vukova koji su se prerusili – *zakamuflirali* – u „janjce“ i ruše Crkvu iznutra. Za neckvene ljude oni su Crkva – i gotovo! To je sablazan. Ali svi "osumnjičenici", bili "vukovi", bili "jaci", bili "janjci" jednako tvrde za se da su nevini. "Đavolji odvjetnici" imaju pune ruke posla. "Đavolji odvjetnik" institucija je pri crkvenom судu u postupku do proglašenja neke osobe svetom, koja nastoji na svaki način dokazati da ta osoba ne zaslužuje da ju se proglaši svetom, da nije sveta, nije tako savršena, ima neka sitnica, neka mrljica, neki propust. "Đavolji odvjetnici" u slučaju naših "osumnjičenika" uz pomoć tužitelja – koji nisu institucija, nego često lakoma služinčad zla, kojoj je samo stalo do novca i nadaju se da će ga se na ovaj način obilno dočepati – upiru sve sile, kako bi našli krivca, pa makar pritom i nevina proglašili krivim. Puno je tu posla da se sve te laži raščiste i da se prokrči put istini. Đavolji tužitelji znaju da ih Crkva neće goniti, da Crkva neće tražiti odštetu za duševnu i moralnu bol, koju naprotiv

njihovi klijenti u pretjeranim gabaritima traže od Crkve i zato je tuže, itd. Znaju oni dobro što je Isus rekao svojima, da ih je pozvao na oprost i zato to nesretnici obilato koriste. I svi zajedno tvrde da se Bog slaže s njima. Ali neka samo čitaju psalme pa će se uvjeriti koliko su u zabludi. Uvjerit će se da su jako Boga i njegovu inteligenciju podcijenili. Uvjerit će se da su njihove laži samo laži, da je njihova lakomost samo lakomost – nikakvo zadovoljenje pravde: "Pravda nije zadovoljena!" Neka samo pogledaju u svoja "dvorišta" i neka svoj nered priznaju neredom, a ne da ga proglašavaju vrlinom, neka zavire u svoje oči "i vide balvane u svojim očima pa će dobro vidjeti izvaditi trun u očima Crkve". Koja je to lakrdija! Naravno da se treba ogradići od grijeha crkvenih službenika koji su počinili pedofiliju (i bilo što drugo), ali isto se tako treba ogradići od tolikih u svim strukturama društva koji se jednakо ogrješuju, i to u većem obimu, u puno više slučajeva. A pogotovo se treba vrišteći suprotstaviti onima koji osnivaju stranku pedofila i žele ući u parlament (zasad nije poznat takav slučaj kod nas). Zašto o tome moćni – i tiskovni i elektronički – mediji šute? Naprotiv, kad o tome i štogod napišu, napišu kao zanimljivost, kuriozitet, iz svijeta – kao nešto čudno, ali bezazleno.

Danas poseban pozdrav našim svećeničkim veteranima koje su svojevremeno kao "zločince" komunisti, iz "mjera preodgoja" natjerali da svojim rukama ruše katoličku crkvu u logoru u Staroj Gradišci... i današnjim svećeničkim kandidatima s porukom: "Hrabo, nado naša!"

Veliki likovi došašća

Biblijска čitanja tijekom došašća pred nas stavljuju važne likove, koji svaki na svoj način navješćuju i pripremaju Kristov dolazak. To su prorok Izajja, Ivan Krstitelj, Josip i Marija. Svaki od njih ima jedinstven odnos s Isusom. Izajja ga navješta, kao prorok koji piše stoljećima prije Kristova dolaska. Ivan Krstitelj prikazuje ga kao njegov suvremenik, Josip ga prihvata, a Marija ga prikazuje i nudi svima nama.

Izajja

Poruka proroka Izajje jest govor nade i budućnosti upućen narodu koji je trpio u progonstvu, suočen s velikim nepravdama povijesnih previranja. Narod je izigran, ostavljen, opustošen od svojih voda – i kao jedina utjeha ostaje mu pogled u budućnost. No, taj pogled nije iluzija, niti utopija plasirana kako bi se zavaralo vjernike i odmaknulo im pogled od stvarnosti. Nada, o kojoj govori Izajja, oslanja se prije svega na obećanje, na spoznaju da je sve što se događa u Božjim rukama: „Ja tvorim svjetlost i stvaram tamu. Ja stvaram sreću i dovodim nesreću, ja, Gospodin, činim sve to. Rosite, nebesa, odozgo, i oblaci, daždite pravednošću. Neka se rastvori zemlja da procvjeta spasenje, da proklijna izbavljenje! Ja, Gospodin, stvaram sve.“ (Izajja 45,7-8). Izajjina poruka nade jest upravo to – i papa Franjo to često ponavlja – spoznaja da je sve u Božjim rukama, i kad se čovjek susretne s teškoćama, one su samo dio života koji ima svoje važno mjesto u Božjem planu. Tako je i isčekivanje Kristova dolaska, Isusova rođenja: pogled nade u budućnost, u ispunjenje obećanja o Božjoj prisutnosti među ljudima. Jer, kakva god sadašnjost bila – ona je tek korak prema budućnosti,

prema ispunjenju Božjeg obećanja, a Bog je obećao poslati svojeg pomazanika.

Ivan Krstitelj

Za taj se susret čovjek mora pripremiti – zato govor nade i budućnosti od čovjeka očekuje pripravu. O pripravi na Isusov dolazak najjače svjedoči Ivan Krstitelj. Ivan je Isusov suvremenik, kasnije ćemo čitati kako se Isus na rijeci Jordan krsti kod Ivana Krstitelja. No, u adventu, u došašću, Ivan Krstitelj nastupa ponavljajući Izajjini poruku za Isusovo vrijeme: kao i svaki prorok, poziva na obraćenje, na povratak k Bogu, na radikalnu promjenu svijesti, na odricanje od grijeha. Ivan Krstitelj nastupa kao ispunjenje Izajjinih riječi: „Ovo je uistinu onaj o kom proreće Izajja prorok: Glas viće u pustinji: Pripravite put Gospodinu, poravnite mu staze!“ (Matej 3,3). Ivan pripravlja put i ravna staze: pozivom na obraćenje, na pročišćenje, Ivan čovjeka priprema na susret sa Svetim. U Ivanovu evanđelju Ivan Krstitelj govori o sebi na specifičan način, predstavlja se kao svjedok, kao glas, kao prijatelj Zaručnikov. O sebi uglavnom kaže da on nije Krist. Samo na taj način Ivan može odmaknuti pozornost sa sebe i usmjeriti je prema Kristu. To nam svjedoči Krstitelj – navještati Kristov dolazak uvijek pokazujući na Krista, a ne na sebe.

Josip i Marija

Za susret je s Kristom bio spreman Josip, Marijin zaručnik i kasnije suprug. U prvom trenutku preplašen, no kad u tišini svojega srca jasno čuje Božji glas, zna prihvati Mariju i začeto dijete, Isusa. To je prihvaćanje bilo potpuno, doživotno prianjanje uz njihov život, koji je bio po-

treban Josipove snage, radinosti, zaštite i ozbiljnosti. Josip se nije slučajno našao u takvoj situaciji, njegov je život uvijek bio usmjerjen prema Božjem svjetlu – isčekivao ga je danonoćno, a to nam svjedoči samo jedna riječ – pravednost. Evanđelja kažu da je Josip bio pravedan (Matej 1,19). Pravednost nije samo sposobnost pravilnog odlučivanja između dobra i zla, niti je to samo karakteristika nekog sudca ili javnog djelatnika. Pravednost u biblijskom smislu ima šire značenje, a odnosi se na čovjekov stav prema Božjoj volji. Pravedan čovjek jest čovjek koji u svemu traži Božju volju i vrši je. Čovjek koji se uvijek pita: „Što Bog želi da sada učinim?“ Zbog te svoje spremnosti i otvorenosti Božjoj volji, Josip je mogao prihvati Isusa u trenutku kad se to od njega tražilo.

I na kraju Marija: Marija prihvata Isusa kao majku, bez njena „da“, bez njenih riječi „neka mi bude po Riječi Twojoj“ (Luka 1,38), ne bi bilo ni začeća ni rođenja Božjeg sina. Marija, kao trudna žena, čista je slika isčekivanja rođenja. Božja je riječ u Marijinu kruhu postala čovjekom i rodila se: i u nama, jednom prihvaćena – Božja riječ raste i donosi plodove u pravo vrijeme. Marija rađa Isusa, i na kraju, nudi ga pogledu pastira i mudraca. Kao Krstitelj i pravedni Josip, ni Marija ne drži ljubomorno svoj odnos s Isusom za sebe, već ga nosi drugim ljudima, kao Svetlost svijeta. Izajja upire pogled u budućnost, Ivan zove na pročišćenje, Josip pokazuje kako vršiti Božju volju, a Marija kako prihvati i svijetu donijeti Isusa. Uranjanjem u biblijska čitanja i razmatranjem ovih likova i mi ćemo postati spremniji na veliko slavlje Božića.

UČINCI GODINE MILOSRĐA?

Uskoro će završetak Godine milosrđa. Treba vremena da se uvidi kakvi su njezini učinci, kako u Crkvi, tako u odnosima Crkve prema svijetu. U svakom slučaju, papa Franjo svojom je inicijativom pomalo „ispremješao karte“, u smislu da je u prvi plan djelovanja Crkve gurnuo njezino milosrdno lice, njezin zadatak iskazivanja milosrđa, u duhovnom i materijalnom smislu, prema onima koji su najpotrebniji. To ne znači da je taj zadatak u Crkvi bio zaboravljen jer je on duboko evandeoski, ali su ga često u drugi plan gurnule neke druge potrebe praktičnog djelovanja i funkciranja Crkve.

Probuditi osjećaj prihvatanosti

Vjerujem da se većina svećenika odazvala tom Papinu pozivu i izazovu. U mnogim našim crkvama o tome se govorilo više nego inače, toj su temi posvećene nebrojene propovijedi, više nego inače mnogim je ljudima omogućen sakrament isповijedi. Nekako je sve bilo pod znakom tog Jubileja milosrđa. Organizirana su brojna hodočašća tim povodom. Gotovo sva okupljanja svećenika o toj temi ponudila su razmatranja, izmjene iskustava, govor o tome što bi se još moglo učiniti. Bilo bi zaista pre malo kada bi se sve svelo na to koliko se tijekom ove godine ljudima moglo pomoći i u materijalnom smislu rijeći. No, možda to i nisu bila prioritetna očekivanja od Crkve. Prioritetno je bio i ostao zadatak Crkve da učini sve što je u njezinoj moći kako bi svi ljudi, i oni praktični vjernici i oni koji su još daleko od Crkve i Boga, osjetili da ih ni Bog ni Crkva ne odbacuju. Probuditi takav osjećaj kod ljudi, djeluje često ozdravljajuće i temelj je svakog daljnog djelovanja.

Milosrđe i kumovanje

Druge je pitanje koliko je taj osjećaj moguće provesti u praksi. Naime, na terenu se svećenici suočavaju ne samo s praktičnim vjernicima nego i s mnogim ljudima koji na Crkvu gledaju ponajviše kao na svojevrsnu agenciju koja će u nekim trenutcima organizirati lijepa slavlja, npr. prigodom vjenčanja, krštenja, krizme ili sprovoda. Trajno se suočavamo s ljudima koji žele biti

kumovi na krštenju ili krizmi, a sami nisu ni kršteni ni krizmani ili su samo civilno vjenčani. Takvima nauk Crkve zabranjuje kumovanje na krštenju i krizmi jer je u tim sakramentima kum onaj koji jamči da će se pobrinuti za kršćanski odgoj djeteta. Kako može to učiniti ako on sam nije smatrao potrebnim primiti te sakramente? Ovdje se milosrđe „sudara“ s objektivnim naukom Crkve kojega se svaki svećenik mora držati. Svaki bi svećenik bio najsretniji kada bi svakome mogao omogućiti kumovanje. Nikada nije lako nekome reći: „Nisi prikladan za kumovanje.“ Ni sam papa Franjo ne pomišlja na to da se milosrđe prepostavi nauku Crkve. Kada svećenik postupi sukladno nauku Crkve, ne može mu se predbaciti da nije dovoljno milosrdan, zar ne?

Milosrđe i civilno vjenčani

Ne manji problem predstavljaju vjernici koji su se crkveno vjenčali, razveli i ponovno civilno vjenčali. I njima Crkva ne dopušta pristup sakramentima isповijedi i pričesti. To je jedno od bolnih pitanja Crkve. Najnovija pobudnica pape Franje „Radost ljubavi“ nagađa kako bi se tu moglo učiniti neki pomak tako što će se razlikovati pojedinačne situacije u kojima se dotični vjernik nalazi. Međutim, nigdje papa Franjo jasno ne kaže kako bi svećenik, u slučajevima kada prosudi da bi to bilo opravданo, nekim takvim vjernicima mogao dati odrješenje na isповijedi i priupustiti ih na pričest. Opet se, dakle, ponavlja problem milosrđa u odnosu na obvezujući nauk Crkve. Svaki se svećenik prilikom ređenja obvezao da će uvijek slijediti važeći nauk Crkve. U suprotnom podliježe sankcijama. I u ovom slučaju, dakle, ne može se svećeniku predbaciti da nije dovoljno milosrdan.

Bez eksperimentiranja naukom i milosrđem

Smijemo li, dakle, zaključiti, kako učinci Godine milosrđa ostaju samo na površini, na stilu ophodjenja Crkve prema vjernicima? Svakako ne. Jer, svaki vjernik koji zna da ga Crkva prihvata onakvim kakav jest,

ne treba zaključiti da Crkva takvo njegovo stanje odobrava bez ikakva razlikovanja. Ako zna da ga Crkva prihvata, i on bi se trebao potruditi da svoje neuredno stanje ispravi. Inače samo milosrđe postaje jeftina sućut, a nauk Crkve, koji ima duboku ukorijenjenost u Riječi Božjoj, potpuno se relativizira i gubi smisao. Godina milosrđa, dakle, nije izazov samo za jednu stranu, za Crkvu i njezin odnos prema ljudima, pogotovo onima koji žive u nekim neregularnim situacijama. Ona bi trebala biti izazov i takvim ljudima da isprave svoje pogreške i nedosljednosti. Možda će Crkva u budućnosti promijeniti nešto od svog naučavanja. Ali to ne znači da će, pozivajući se na milosrđe, odustati od nauka za koji drži da je utemeljen u Riječi Božjoj. Nitko pametan neće tvrditi da su svećenici dosad bili imuni na evandeoske zahtjeve milosrđa. Dovoljno je pobrojiti što je dosad Caritas po biskupijama i župama učinio za najsiromašnije. Nisu to bili ni prethodni pape. U svojim enciklikama neumorno pozivaju na milosrđe. No, sada je najveći izazov naći načine kako to milosrđe još jače i dublje pretočiti u konkretnu praksu ophodjenja s vjernicima s kojima se svećenici danomice susreću i suočavaju. Tu nema improviziranja ni eksperimentiranja, ni kada je u pitanju nauk utemeljen na Božjoj Riječi, ni kada je u pitanju milosrđe. Možda je papa Franjo ipak jednostavno želio sve nas potaknuti na jača razmišljanja o tome kako nismo apsolutni posjednici istine nego samo tražitelji istine. A to nije suhoparna istina, jer Božja riječ nije suhoparna nego protkana dimenzijom milosrđa.

Proslavljenja svetkovina sv. Maura

Svetkovina sv. Maura, biskupa i mučenika, zaštitnika grada Poreča i Porečke biskupije proslavljenja je u ponedjeljak 21. studenog 2016., svečanim koncelebriranim misnim slavlјem i procesijom porečkom starogradskom jezgrom i rivom. Misno slavlje predvodio je riječki nadbiskup i metropolit mons. Ivan Devčić, u koncelebraciji s gospičko-senjskim biskupom mons. Zdenkom Križićem i krčkim biskupom mons. Ivicom Petanjkom, biskupom u miru mons. Ivanom Milovanim i porečkim i pulskim biskupom ordinarijem mons. Draženom Kutlešom, koji se na početku mise zahvalio svima koji su na bilo koji način doprinijeli organizaciji i uspjehu održavanja svečanosti povodom proslave svetkovine zaštitnika Grada i Biskupije. Biskup je u uvodnom pozdravu svetkovinu čestitao i na talijanskom jeziku, a na njemačkom je uputio dobrodošlicu izaslanstvu iz Biskupije München, na čelu s gospodinom Ivom Sadrićem. Mons. Kutleša je, pozdravljajući predvoditelja, mons. Devčića, podsjetio kako on dolazi iz biskupije koja kao svog patrona slavi sv. Vida, ranokršćanskog mučenika koji je palmu mučeništva stekao u

prvim stoljećima kršćanstva, u IV. stoljeću, otprilike kada i sv. Mauro. Misno slavlje glazbeno je uveličao porečki Katedralni zbor sv. Maura, pod ravnjanjem Marka Ritoše.

Nepokolebljiva vjera u Isusa Krista

Sv. Mavro jedan je od mnogih koji su sudjelovali u najdužoj i najkrvavijoj bitci u ljudskoj povijesti. To je trostoljetna bitka između moćnog Rimskog Carstva i kršćana, sljedbenika Isusa Krista, rekao je mons. Devčić u homiliji. Na jednoj su strani bile najopremljenija i najuvježbanija vojska i policija ondašnjeg svijeta, a na drugoj goloruki Isusovi učenici: muškarci, žene, starci, djeca, svi uglavnom pripadnici običnog puka. Bila je to neravnopravna borba Davida i Golijata u kojoj je, protivno svakoj ljudskoj logici, ponovno pobijedio David. S razlogom se pitamo, naglasio je Propovjednik: „Kako je to moguće? Kojim je čudesnim oružjem ta pobjeda izvojena? Kako se dogodilo da su moćni rimski carevi u Kristovu križu, protiv kojeg su se tri stoljeća borili, prepoznali znak pobjede, a ne sramote?“

Usporedivši tu bitku s bitkom između Davida i Golijata, Biskup je naglasio: „David je, dakle, pored neobičnog oružja kojim je izišao na međedan protiv Golijata, posebno bio oboružan čvrstom vjerom da je Bog na strani Izraela i da je On gospodar bitke. To mu je dalo onu snagu i samouvjerenost koju je kasnije posjedovao i sv. Pavao, a o

čemu svjedoče njegove riječi koje poručuje kršćanima u Rimu: 'Ako je Bog za nas, tko će protiv nas?'“ Vjerujući u Božju zaštitu i pomoć, nastavio je biskup, Pavao ističe kako se ni on ni itko od onih koji vjeruju u Krista ničega ne moraju bojati: ni optužbe ni osude ljudskih sudova, ni pogibli ni mača, ni nevolje ni progona, ni gladi ni golotinje jer nema ni zemaljske ni nebeske sile koja bi vjernika mogla rastaviti od ljubavi Božje u Kristu Isusu. Drugim riječima, Pavao vjeruje da kršćanina, ako se čvrsto drži Isusa Krista, ništa ne može nadvladati.

„Živim, ali ne više ja, nego u meni živi Krist“

Mučenicima je sve to, i podnošenje najtežih muka, bilo moguće jer su došli do izvora iz kojeg su crpili nadljudsku snagu, pojasnio je Propovjednik. To je njihova nepokolebljiva vjera u Isusa Krista, u Njegovu riječi u Njegova obećanja. Njihova vjera bila je toliko živa i snažna da su se već ovdje u potpunosti osjećali sjedinjenima s Kristom po svojim patnjama, što im je davao sigurnu nadu da će se s njime također sjediniti i u Uskrsnuću. Zbog toga se Pavlove riječi: „Živim, ali ne više ja, nego u meni živi Krist“ mogu s primjeniti i na svakog istinskog Isusova učenika. Riječ je, dakle, o potpunoj poistovjećenosti i solidarnosti učenika s Učiteljem, spašenoga sa Spasiteljem. Prvi su kršćani odbacivanje, mučenje i samu smrt poradi vjere shvaćali i prihvaćali kao vlastiti doprinos Kristovu djelu otkupljenja čovjeka i svega stvorenoga, što

je zacijelo jačalo njihovu spremnost da trpe i umru za Krista. Razumljivo je da bismo tako i mi trebali prihvati i živjeti svoja trpljenja, posebno ona koja podnosimo zbog pripadnosti Kristu, naglasio je mons. Devčić. Prvi su kršćani pobijedili svijet iako su raspolagali oskudnim materijalnim sredstvima. A nas danas svijet i njegov duh pobjeđuju, iako nam ista sredstva ne manjkaju. Kako to objasniti? Kako je moguće da jedni pobjeđuju svijet bez materijalnih sredstava, a drugi bivaju nadvladani, iako ih imaju? Vjera je odgovor na to pitanje, naglasio je Biskup. Prvi su kršćani pobijedili svijet svojom snažnom vjerom u Isusa Krista kojeg su upoznali kao jedinog Spasitelja čovjeka, rekao je Propovjednik. Mučenici su to vjerovali i zato su u odlučujućim trenutcima radije birali muku i smrt nego da se odreknu imena Isusova, ne sumnjajući nimalo da će uskrsnuti s Isusom ako mu ostanuvjerni bez obzira na cijenu koju za to moraju platiti. To je ono što je krasilo i sv. Maura i njegove drugove u mučeništvu, kao i bilo kojeg drugog kršćanskog mučenika, bez obzira na vrijeme i okolnosti njegova mučeništva, istaknuo je mons. Devčić.

Naša vjera može sve

Biskup je zaključio svoju homiliju citiravši papu Franju kada govorio o „umornim kršćanima“, za koje Papa smatra da je njihov umor posljedica toga što su „napola uvjereni“. Uzrok je njihova umora, dakle, njihova slaba vjera koja ih čini neotpornim i slab-

krvnim kršćanima. A umjesto da tu slabost liječe pravim lijekom istinskog obraćenja, kao što su slušanje Božje riječi, primanje sakramenata, ljubav prema bližnjemu, oni posežu za raznim pripravcima, za raznim lažnim lijekovima i nadrilječnicima.

Isto se tako mi, crkveni pastiri, zanosimo mišju da slabosti pastorala možemo nadvladati boljom organizacijom, primjepom suvremenijih tehničkih pomagala, mudrim raspravama i slično, zaboravljajući pritom da je „ostati u Gospodinu“ jedina istinska snaga Crkve i svakog njezina člana. Na to nas upravo podsjeća papa Franjo kada kaže: „Tko je u Bogu i od Boga; tko ostaje u ljubavi, pobjeđuje svijet, a pobjeđuje ga naša vjera... Naša vjera može sve. Ona pobjeđuje. Bilo bi lijepo da si to ponavljamo jer smo često ‘poraženi kršćani’... Ako kao kršćani vjerujemo, ispovijedajući i čuvajući vjeru, bit ćemo pobijedoni kršćani“, citirao je mons. Devčić. „Sveti mučenici stajali su čvrsto u Bogu i zato su svojom vjerom pobijedili Rimsko Carstvo i sve kušnje ovoga svijeta. Ugledajmo se, draga braća i sestre, u njih, ugledajmo se u sv. Mavra i njegove drugove, slijedimo primjer njihove čvrste vjere kojom i mi danas možemo pobijediti sve izazove, makar nam se oni činili ogromnima poput Golijata, a mi sami sebi izgledali slabima i neiskusnima poput Davida“, ohrabrio je mons. Devčić okupljene vjernike. Na središnjem je svečanom misnom slavlju, uz mnoštvo vjernika koje je ispunilo porečku

prvostolnicu, sudjelovalo i gradonačelnik Edi Štifanić sa zamjenicima Nadijom Štifanić Dobrilović i Lorisom Perurićem te predsjednikom Gradskog vijeća Adrianom Jakusom.

Procesija sa relikvijama

Po završetku misnog slavlja održana je procesija s relikvijama sv. Maura. Ta povijesna procesija, koja je dugo godina tijekom prošloga stoljeća bila ukinuta, sada se ponovno održava od 2014. godine, a u organizaciju, osim Biskupije i Župe, redovito budu uključene i gradske vlasti. Procesiju prati gradska limena glazba, svečanom ozračju svakako doprinose i brojne svečane odore policajaca, vatrogasaca i kulturno-umjetničkih društava, a redovito organizirano sudjeluju i brojna mjesna sportska društva. Procesija je krenula iz Eufrazijeve bazilike, ulicama Decumanus, Cardo, gradskom rivom gdje su je pozdravile sirene brodova, do zgrade gradske uprave, pa Negrijevom ulicom na Trg slobode i natrag ulicom Decumanus do Bazilike. Tako su i ove godine relikvije prvog porečkog biskupa, koje se čuvaju u Eufrazijevoj bazi- lici, prošle ulicama grada kojem je on, uz druge ranokršćanske mučenike s porečkog područja, dao najuzvišenije svjedočanstvo vjernosti Kristu, žrtvom vlastitoga života. (G. Krizman) (Foto: Foto Edi)

Završetak Godine milosrđa u crkvi bl. Miroslava Bulešića

Svečano misno slavlje završetka Godine milosrđa za Vojni ordinariat RH održano je u crkvi bl. Miroslava Bulešića u Valbandonu. Predslavio je vojni ordinarij mons. dr. Jure Bogdan, uz koncelebraciju vojnog biskupa u miru mons. Jurja Jezerinca te brojnih vojnih i policijskih kapelana.

Danas slavimo dvostruko slavlje u našoj crkvi bl. Miroslava Bulešića: Dan kapelanijske, koji čestitam svim djelatnicima PUI, na čelu s gosp. Dragutinom Cestarom, načelnikom; te svečano zatvaranje Izvanredne godine milosrđa u našoj Vojnoj biskupiji, rekao je domaćin, vљ. Ilija Jakovljević u pozdravnom obraćanju. Ova je crkva bila, u ovoj godini, onaj vidljivi znak Božjeg milosrđa, susreta Boga i čovjeka, te Božje ljubavi prema svojoj ljubljenoj djeci. Zahvaljujem našem vojnom ordinariju mons. Juri Bogdanu što je proglašio ovu crkvu hodočasničkom i oprosničkom da smo i mi, kao Vojna biskupija, živjeli stvarnost Sveopće Crkve koju je papa Franjo želio podariti Crkvi i svim ljudima dobre volje. Domaćin je nadalje pozdravio uvažene goste: gosp. Draženku Janjuševiću, predstojnika državne uprave u Istarskoj županiji, gosp. Dragutinu Cestaru, načelnika Policijske uprave istarske, načelnike policijskih uprava ili njihove izaslanike, časnike oružanih snaga i sve djelatnike, sve policijske i vojne kapelane i njihove pomoćnike koji su tih dana bili na duhovnim vježbama u Valbandonu te župni zbor i vjernike župe Fažana. Poseban pozdrav uputio je mons. Jurju Jezerincu, prvom vojnom ordinariju u RH i utemeljitelju ove kapelanijske sadašnjem vojnom ordinariju i predvoditelju ovog misnog slavlja mons. Juri Bogdanu.

„Bog svoju svemoć očituje najviše praštanjem i milosrđem“

Biskup je na početku prigodne homilije pojasnio kako se zbog specifične naravi Vojne biskupije odlučilo Godinu milosrđa, pa tako i njezin završetak, povezati s danom policijske kapelanijske bl. Miroslava Bulešića. Milosrđe je srž razmišljanja i govora pape Franje, rekao je Biskup te citirao Papu kako „Bog svoju svemoć očituje najviše praštanjem i milosrđem“ te da je milosrđe „stožer na kojem počiva život Crkve“, ali i „kriterij po kojem se prepoznaju prava djeca Božja.“ Biskup je nastavio podsjetivši kako je Crkva i prije Godine milosrđa govorila o milosrđu, no ova jubilejska Godina milosrđa podsjeća pomalo na „velike pučke misije cijele Katoličke Crkve“. Nakon podsjećanja na starozavjetno značenje jubileja, Biskup je izložio kratak pregled povijesti jubilejskih godina u Crkvi.

Biskup je potom, u općenitu osvrtu na mučeništvo kao vrhovno svjedočanstvo dano za istinu vjere, istaknuo herojski primjer mладog svećenika Miroslava Bulešića, kojemu je posvećena i ova policijska kapelanijska. Biskup je potom, citiravši zapise iz Blaženikova duhovnog dnevnika, istaknuo koliko je bl. Miroslav uzvišenim shvaćao svećenički poziv. „Pobožnost prema Euharistiji, živa vjera u realnu prisutnost Isusovu u bijeloj hostiji trajne su konstante njegova duhovnog života. Kao što se ozbiljno molitvom, na studiju, u pobožnosti, poglavito na duhovnim vježbama, pripremao za svećeništvo, mlađi svećenik Bulešić revno i pobožno pripremao se za slavlje sv. mise i primanje presvetе Euharistije. Svjestan je da je kao zaređeni svećenik on službenik Euharistije koja daje život Crkvi. A on je sam *signum* i sredstvo spasenja, instrument u Božjim rukama“, rekao je Biskup. Biskup je zaključio propovijed sažetkom samog čina mučeništva Blaženika, kako je to izrekao pročelnik Kongregacije za svetce i blaženike kard. Angelo Amato na Bulešićevoj beatifikaciji u pulskoj Areni 28. rujna 2013. (www.biskupija-porecko-pulska.hr)

Završno slavlje Izvanrednoga jubileja Godine Božjeg milosrđa

PULA Završno slavlje Izvanrednoga jubileja Godine Božjeg milosrđa za Porečku i Pulsku biskupiju održano je u pulskoj katedrali Uznesenja Marijina u nedjelju 13. studenog 2016. Misno slavlje predvodio je biskup u miru mons. Ivan Milovan, uz koncelebraciju 23 svećenika iz raznih dijelova Biskupije.

Biskup je podsjetio vjernike kako je Jubilej milosrđa otvorio papa Franjo na blagdan Bezgrešne 2015. i da će ga zatvoriti na blagdan Krista Kralja, u nedjelju 20. studenog ove godine, te je istaknuo kako je "Jubilej započeo s Kraljicom, a završit će s Kraljem". Spominjući se gesla pape Franje "miserando atque eligendo", Biskup je podsjetio na Papinu želju da temeljna biblijska vrednota milosrđa ponovno jače zablista u ovom posebnom povijesnom času, pred očima svih članova Crkve, upravo kao srce biblijske poruke. To je milosrđe Božji odnos prema ljudima, slabima i grešнима, naglasio je Propovjednik, te citirao sv. Ivana Pavla II. istaknuvši da "pred činjenicom čovjekova grijeha Božja ljubav postaje milosrđe". "Isus Krist je lice Očeva milosrđa", citirao je Biskup papu Franju te nastavio: "Milosrđe je postalo živo vidljivo u Kristu, dosežući u Njemu svoj vrhunac. U Svetoj godini milosrđa svim je vjernicima posebno istaknuta prigoda da obnove svoje vjere u Božje milosrđe i dožive poziv na zahvalnost i pouzdanje u Boga, iz čega proizlazi utjeha, radost i mir. To milosrđe, koje nam je iskazano, pozvani smo svjedočiti u svagdanjim odnosima prema bližnjima. Biskup je u nastavku spomenuo užase XX. stoljeća, koji su na neki način učinili da u izričaju Crkve u prvi plan dođe baš vjera u beskrajno Božje milosrđe. Spomenuo je encikliku sv. pape Ivana Pavla II. "Dives in misericordia" te njegovo prihvaćanje jedne privatne objave o Božjem milosrđu, temeljem koje je proglašio novi blagdan i potaknuo na pobožnost prema Božjem milosrđu. I u najvećim užasima totalitarnih režima i ratnih vihara ljudi su se u najbezlaznijim situacijama obraćali Božjem milosrđu, kao jedinoj nadi za čovječanstvo, naglasio je Propovjednik. Misno slavlje završetka Godine milosrđa nadasve je zahvala Gospodinu za sve ono dobro koje se preko programa Godine milosrđa dogodilo u našoj i u cijeloj Crkvi: hodočašća, sakramenti isповijedi, dar oprosta za sebe ili svoje drage te svakako i novi doživljaj slušanja Božje riječi o Božjem milosrđu. Biskup se nadalje spomenuo posebnih uzora koje je Crkva isticala u Godini milosrđa: sv. Leopolda Bogdana Mandića. Sv. Oca Pija i nove svetice sv. Majku Terezu čiji je novopostavljen kip u pulskoj prvostolnici blagoslovjen ove godine na misijsku nedjelju, 23. listopada.

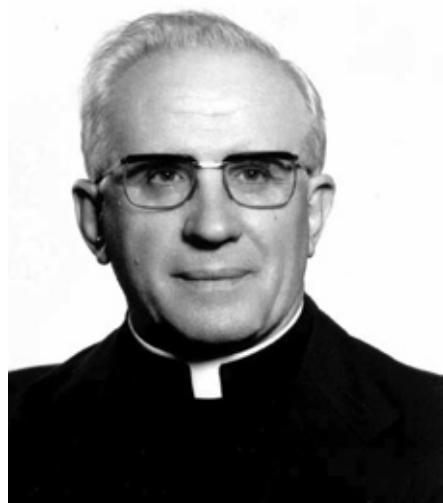
Živjeti tjelesna i duhovna djela milosrđa

Biskup je istaknuo kako je hvalospjev "Veliča" koji je otpjevan na kraju misnog slavlja upravo izraz hvale Bogu za dar i milost izvanrednog Jubileja svete godine milosrđa. Biskup je nadalje preporučio neka svima jedan od plodova Godine milosrđa bude želja i odluka više živjeti ono što je srce naše vjere i što je sažetak svih Božjih zapovijedi: "Ljubiti Boga svim srcem i bližnjega kao samoga sebe", tako će, pred našim potrebama i nevoljama, kao i naših bližnjih, u našim svakidašnjim okruženjima, naša ljubav postajati milosrđe. U praksi će to značiti živjeti tjelesna i duhovna djela milosrđa posvećena stoljetnom kršćanskom tradicijom. Sva ta djela nisu nikako zastarjela, dapače, vrlo su suvremena i vječno životna. U konačnici velike svetce kršćanske ljubavi, poput sv. Nikole, sv. Martina, i danas doživljavamo jako bliskima jer ih upravo u milosrđu vidimo kao uzor i zagovornike.

Na kraju Svetе godine milosrđa, nakon svih lijepih programa, događaja i doživljaja, kao da i nama Isus ponavlja riječ upućenu pismoznancu iz Evandjela: "Idi, pa i ti čini tako." Neka nam ova godina milosrđa pomogne da i mi poput Isusa i poput svetaca, heroja dobrote, budemo što više ljudi milosrđa, zaključio je Biskup. (G. K.)

Sprovod mons. Ivana Bartolića

Sprovodna misa za mons. Ivana Bartolića održana je 31. listopada 2016. u Lindaru, u župnoj crkvi sv. Mohora i Fortunata. Predslavitelj

je bio porečki i pulski ordinarij mons. Dražen Kutleša, uz koncelebraciju tridesetak svećenika. Sprovodni obred u pokojnikovoj rodnoj župi, u Karojbi, predvodio je biskup u miru mons. Ivan Milovan.

Mons. Kutleša u prigodnoj je homiliji podsjetio kako je smrt razdvajanje duhovne vrednote od tjelesne raspadljivosti, duhovna zbilja jest nevidljiva i neraspadljiva i nakon smrti, tjelesna se stvarnost rastvori čim se od nje duh razdvoji. Ako smo u ovome propadljivom svijetu i raspadljivom tijelu pravedno misili, govorili i postupali dobro, to nam je jamstvo da smo pod zaštitom Svevišnjega u Ruci Božjoj. Zato na dan suda duša pravednikova ne samo da ne osjeća nikakvu muku nego joj se uzvraca nagradom pravednosti. „Očima se bezbožničkim čini da oni umiru, i njihov odlazak s ovog svijeta kao nesreća; i to što nas napuštaju kao propast, ali oni su u miru. Ako

su, u očima ljudskim, bili kažnjeni, nada im je puna besmrtnosti“, citirao je Biskup te nastavio pojasnivši da se na smrt može gledati s dvaju gledišta. Jedan je pogled nevjernički, to je onaj koji čovjekov odlazak s ovoga svijeta smatra propašću zato što ne vjeruje da postoji besmrtna duša s vječnim životom. Drugi je način gledanja kršćanski, vjernički, takav čovjek smatra i vjeruje da Bog ljudi nakon njihove smrti zove na svoj sud da im dodijeli što su zaslužili, ako su tjelesnom životu činili dobro, da ih nagradi vječnim dobrima, takvi umiru u miru, a ne u nesreći i propadljivosti. A ako su činili zlo i opredijelili se za život bez Boga, takvi se osuđuju na život vječnih dobara.

Kršćanin, bogoslov, svećenik, odgojitelj i glazbenik

Naš pokojni brat mons. Bartolić bio je vjernik, kršćanin, bogoslov, svećenik, odgojitelj i glazbenik. Crkva u Istri u onim teškim vremenima zadobila je u novome misniku vrijednoga radnika u vinogradu

ŽIVOTOPIS

Mons. Ivan Bartolić, umirovljeni svećenik Porečke i Pulsko-biskupske biskupije, kanonik prepozit Porečkog stolnog kaptola sv. Maura, osnažen sakramentima, blago je u Gospodinu preminuo 29. listopada 2016. godine u Svećeničkom domu u Puli u 96. godini života i 71. godini svećeništva.

Mons. Bartolić rođen je 27. svibnja 1921., kršten je dan kasnije, 28. svibnja, u župnoj crkvi u Karojbi. Potječe iz skromne i, kako je sam istaknuo, veoma pobožne obitelji. Nakon osnovnoškolskog obrazovanja u rodnom kraju školovao se u Italiji i Sloveniji. Za svećenika je zaređen 26. svibnja 1945. godine u mjestu Pordenone u Italiji gdje ga je tadašnji biskup Radossi bio poslao na studij teologije. U godinama porača, nakon mučeništva bl. Miroslava Bulešića, i mons. Bartolić doživio je napade iz vatrenog oružja na župnu kuću u mjestu Sv. Ivan od Šterne gdje je tada živio. Od 1953. do 1962. obnašao je službe odgajatelja, prefekta i profesora glazbe u Pazinskom sjemeništu. Nakon toga bio je župnikom u raznim župama središnje Istre: Tinjanu, Bermu, Pazinu te naposljetku u Lindaru, a u svim je župama ostavio trag svog neuromnog rada, kako na materijalnoj obnovi sakralnog prostora i župnih kuća, tako i na duhovnoj izgradnji župne zajednice. U

Vič. Bartolić dirigira bogoslovskim zborom 1958. godine

Lindaru, župi iz koje je otišao u mirovinu, bio je župnikom više od 30 godina, a za zasluge i doprinos u tom kraju nagrađen je Poveljom (1999.) i Plaketom (2013.) Grada Pazina. Godine 1963. izabran je među kanonike Porečkog stolnog kaptola, a 1984. imenovan je monsignorom kapelanom Njegove Svetosti Ivana Pavla II. Primio je i papinski blagoslov pape Benedikta XVI. prigodom 90. godine života i 66. godine misništva, 27. svibnja 2011. Cijelog se

života bavio glazbom, dugo godina bio je pročelnik dijecezanskog Vijeća za liturgiju i crkvenu glazbu, sudjelovao je u uređivanju najvažnijih glazbenih izdanja u Istri, a autor je i najizvođenije mise na području Porečke i Pulsko-biskupije. Posljednju skladbu, "Himnu Lindaru", skladowao je u svojoj 95. godini, čime se, kako je zapisao, htio oprostiti od te župe gdje je proveo dugo godina.

Gospodnjem. Upravo onakvog kakvog su ga poglavari odgajali za svećeničku službu: ozbiljna, ugodna, socijalna, razumna, iskrena, pobožna, valjana i radišna. U 71 godini svećeništva krstio je na tisuće novorodene djece, isповijedao je na tisuće vjernika, propovijedao mnoštvu o Kraljevstvu Božjem. Sudjelovao je u odgoju budućih svećenika i budućih glazbenika, slavio je preko 26 tisuća svetih misa, pričestio je Tijelom Kristovim desetke tisuća vjernika. Sve je to radio kao poslušnik i pobožnik Božji koji je ozbiljno vjerovao u ono što je kao svećenik činio i s ljubavlju činio ono u što je duboko vjerovao. Ako su u očima ljudskim bili kažnjeni, nada im je puna besmrtnosti, naši su ljudski sudovi toliko puta nestalni i nepošteni, pa ono što se nama čini da je kazna, to je u očima Božjim nada besmrtnosti i pravednosti. Mi duboko vjerujemo da je milosrdni Bog vjernoga sluga svoga mons. Ivana pozvao k sebi da svu vječnost gleda u lice Božje. Za malo muke zadobili su dobra velika jer Bog ih je stavio na kušnju i našao da su ga dostojni, citirao je nadalje Biskup. Ljudi su na ispitu da im se provjere pamet i poštenje. Na ispitu da im je pamet od Boga, a poštenje od njihove slobodne volje. Zato Bog stavlja ljudе na malo muke, a obećava dobra velika. Ako polože na kušnji, smatra ih dostoјnim svoga božanskoga imena i lica. Naš subrat, mons. Ivan, cijeloga je svoga vijeka bio spremjan na svaku žrtvu, a u posljednjih nekoliko godina to je malo muke proživio u bolesti u Svećeničkom domu u Betaniji, podnoseći bolest. Neka te, izabraniče Božji, Ivane, Dobri Otac primi u svoj dom, u svoj svećenički dom na nebesima i blagoslov tvoju muku svojom milosrdnom rukom, i uzvrat velikim dobrima, tvoju nadu obraduje spoznajom svoje Istine, tvoju vjernost nagradi svojom Ljubavlju, tvoju prokušanost potvrди svojim zlatom u nebeskoj taljici milosti i milosrđa, zaključio je Biskup.

Riječi zahvale

Po završetku misnog slavlja prikaz života i djelovanja pokojnika izrekao je generalni vikar Biskupije mons. Vilim Grbac. Uime nekadašnjih učenika Pazinskoga sjemeništa od mons. Bartolića oprostio se mons. Nikola Radić iz Krčke biskupije, koji ga je 1961. naslijedio u odgovornoj službi sjemenišnog odgojitelja u Pazinskom sjemeništu. Mons. Radić pokojnom je Monsignoru izrekao jedno veliko hvala što je u tadašnje dake uložio dio svoga života jer i nakon što je prestao biti odgojiteljem, nije zaboravio svoje učenike te im je na razne načine pomagao.

Uime župljana Župe sv. Mohora i Fortunata, i svih ostalih župa kojima je pokojnik upravljaо, oproštajnu riječ časnome pokojniku izrekao je Nikola Lovrinić. On je

ispričao kako je Monsignor svoju odanost župljanim Lindara pokazao i činjenicom da je nekoliko mjeseci prije smrti napisao riječi i glazbu pjesme koju je nazvao „Himna Lindaru“, a želja mu je bila da je lindarski župni zbor uvježbava i da se ponekad pjeva na kraju mise. Krajem listopada župni je zbor započeo uvježbavati pjesmu, plan je bio da ga posjete u Domu i ondje je premijerno izvedu, no pjesma je stjecajem okolnosti premijerno izvedena upravo na njegovoj sprovodnoj misi. Na kraju je lindarski župnik pročitao pismo kojim je pokojni Monsignor popratio vlastoručni notni zapis „Himne Lindaru“ što ga je poslao zboru. Zbor je potom otpjevao pjesmu, izazvavši time plimu emocija među svima prisutnima u crkvi.

„Hvala, Monsignore, do ponovnog susreta“

Po završetku sprovodne mise ljes je u procesiji otpraćen do vozila kojim je odvezen na mjesno groblje u Karožbi, u pokojnikovu rodnu župu. Sprovodni je obred ondje predvodio biskup u miru mons. Ivan Milovan koji se u prigodnom oproštajnom obraćanju podsjetio kako je bio učenik časnog pokojnika. Istarska je Crkva tim sprovodom na vječni počinak ispratila jednog svog izuzetno vrijednog, cijenjenog i poštovanog člana, koji je imao važnu ulogu u toj mjesnoj Crkvi u posljednjih 7 desetljeća njezine povijesti te je zasigurno zabilježila jednog zagovornika u Nebu. Prigodno je zaključiti riječima kojima se sadašnji lindarski župnik vlc. Ferlin oprostio od pokojnika nakon što je pročitao njegovo posljednje pismo: „Hvala, Monsignore, do ponovnog susreta.“ (G. K.)

CARITAS ZA POTREBITE

Humanitarna akcija "Pomagati je lako!"

PULA Nacionalna humanitarna akcija „Pomagati je lako!” koju hrvatski Caritas i trgovina Lidl provode petu godinu zaredom danas započinje upravo u Puli. Tim povodom u pulskoj Župi sv. Antuna, u četvrtak 3. studenog, okupili su se brojni organizatori i podupiratelji akcije – ravnatelj Caritasa Porečke i Puliske biskupije preč. Željko Zec, ravnatelj hrvatskog Caritasa mons. Fabijan Svalina, zamjenica gradonačelnika Pule Elena Puh Belci, gradonačelnik Pazina Renato Krulčić, voditeljica sektora korporativnih komunikacija Lidla Hrvatska Marina Dijaković i mons. Vilim Grbac, generalni vikar biskupije porečke i pulske.

Siromašni – izazov i prilika Crkvi i društvu

„Zaista mi je dragو što je ova plemenita priča kojom cijeloj Hrvatskoj šaljemo poruku solidarnosti i zajedništva krenula upravo iz Pule“, naglasila je Puh Belci. Naime, Grad Pula i Porečka i Pulska biskupija iza sebe imaju već nekoliko zajedničkih projekata, kao što su pučka kuhinja i prihvatalište za beskućnike, a dobru suradnju nastavljaju

i na projektu hospicija. „Cilj je zajedničkim snagama brinuti se o najpotrebitijim sugrađanima, a ova je akcija nova prilika svima nama da pokažemo veliko srce i pomognemo onima kojima je pomoć zaista potrebna“, zaključila je Puh Belci, na čije se riječi nadovezao g. Krulčić koji je također sve pozvao na činjenje dobra u ovo predlagdansko vrijeme. Osrt na ishod prošlogodišnje akcije u Porečkoj i Pulskoj biskupiji dao je Željko Zec koji je ovom prilikom pozdravio ovu humanitarnu akciju pritom zahvalivši organizatorima koji pomažu najsramašnjima. „Zajednički je ovo rad na razvoju socijalne osjetljivosti prema onima koji su u potrebi“, istaknuo je Zec.

„Potrebe za pomoći u ovom su trenutku velike, kao i izazovi koji se stavljuju pred nas, no još je više dobrih ljudi koji će iznaci načina kako da pomognu onim najpotrebitijima“, ponosno je zaključio ravnatelj hrvatskog Caritasa, nakon čega je mons. Vilim Grbac progovorio o tome koliko su siromašni izazov i prilika Crkvi i društvu. O ciljevima akcije „Pomagati je lako!“, načinu provođenja i motivaciji za pokretanje akcije govorila je Marina Dijaković koja je ovim putem pozvala sve Lidlove kupce da se odazovu akciji i time zajednički pomognu siromašnim pojedincima i obiteljima. Ujedno je istaknula kako će Lidl, uz spomenutu akciju, ove godine dodatno uručiti donaciju u vrijednosti 100.000,00 kuna u proizvodima korisnicima crkvenih pučkih kuhinja, prenoćišta i blagovališta za

beskućnike te korisnicima Caritasovih programa za pomoć beskućnicima. Program su svojim izvedbama upotpunili učenici OŠ „Kaštanjer“, glazbenik i književnik Danijel Načinović, a ovom je prigodom emitiran i radijski spot „Pomagati je lako!“ Humanitarnom akcijom, koja se provodi na nacionalnoj razini, prikupljaju se namirnice i proizvodi za socijalno ugrožene obitelji i pojedince. U akciju su uključene sve Lidlove prodavaonice u Hrvatskoj (86) i svi nad/biskupijski Caritasi (17), a realizira se tako da građani u Lidlu kupljene proizvode koje žele darovati odlažu u za to predviđen prostor u prodavaonici, a Caritas ih raspodjeljuje korisnicima. Akcija započinje 3. studenog, a traje do kraja godine. (izvor: pulsasvakodnevница.com)

Svetkovina Svih svetih u Puli

Na svetkovinu Svih svetih, 1. studenog 2016., u Puli, misno slavlje kod središnjeg križa na Gradskom groblju Monte Giro predvodio je porečki i pulski biskup mons. dr. Dražen Kutleša u koncelebraciji sa svećenicima pulskih gradskih župa.

Biskup je na početku prigodne homilije istaknuo kako posjet groblju neminovno izaziva osjećaj zahvalnosti prema našim dragim pokojnicima koji ondje počivaju. Biskup je podsjetio kako svetkovina Svih svetih nije samo spomen na proglašene svetce čije ime nalazimo u kalendarima, već i na sve one koji su živjeli u našem svakidašnjem okruženju, životom običnih ljudi, ali su svojim odnosom prema Bogu i prema bližnjima živjeli uzorno, prožeti ljubavlju prema Bogu i bližnjima. Zato u molitvama tražimo i njihov zagovor kako bi nam pomogli u našim svakidašnjim velikim i malim poteškoćama, kako bismo ih prihvaćali na pravilan način. Biskup je pojasnio da svetce slavimo jer su oni svojim životom iskazali vjernost prema Bogu, On nam daje svetce, heroje vjere, da nam budu putokaz u novu, bolju budućnost, oni su sredstvo preko kojeg Bog čini čudesa. Kada Bog čini čudesna ozdravljenja, još je veće ono čudo koje On čini u dušama ljudi, napomenuo je Propovjednik. Svetkovina Svih svetih poticaj je i poziv da budemo dobri i sveti, izazov je to da uz odricanje i muku ipak uvijek odabiremo put dobrote i poštenja; Crkva nas stoga poziva da se molimo proglašenim i neproglasenim svetcima da nam budu zagovornici i da u životu, slijedeći njihov primjer, slijedimo Krista, zaključio je Propovjednik. (www.ppb.hr)

Sjećanje na žrtve Vukovara i Škabrnje

Počasni mimohod Vukovarskom ulicom

Počasnom mimohodu koji se u Puli, u znak sjećanja na ovaj dan, održava posljednjih desetak godina pod kriлатicom "I u mom gradu svijetli Vukovar", i ove je godine prethodilo paljenje svijeća duž cijele Vukovarske ulice. Unatoč kiši, u večernjim je satima kolona od oko 150 ljudi, na čijem je čelu bilo izaslanstvo Grada Pule s gradonačelnikom Borisom Miletićem i predsjednikom Gradskog vijeća Robertom Cvekom te članovi HIDRA-e, predvođeni županijskim predsjednikom Zdenkom Požgainom, spustila se od OŠ „Tone Peruško“ do sredine ulice, ispred grafita sa simboličnim prikazom Vodotornja, koji su pulski Demoni posvetili Vukovaru. Među sudionicima su bili predstavnici brojnih udruga proizašlih iz Domovinskog rata te političkog i društvenog života. Ispred grafita su upalili svijeće i minutom šutnje odali počast svim poginulim braniteljima i nevinim žrtvama Vukovara, ali i Škabrnje, Gospića i drugih dijelova Hrvatske te u spomen na sve nestale. Upaljeno je više od 550 svijeća. Okupljeni su nastavili mimohod do kraja ulice gdje je održan kratak sat povijesti za sve one koji nisu znali što se sve događalo na dan pada Vukovara i neposredno prije toga.

- Naša je poruka da dok smo živi, nećemo zaboraviti ono što se dogodilo. Oprost da, ali zaborava ne smije biti. To je važno i za generacije koje dolaze, kako se takve tragedije, kao ni one iz Drugog svjetskog rata, ne bi ponovile i kako oni koji su počinili zločine, s bilo koje strane, ne bi ostali nekažnjeni. Žalosno je što se pojedinci sjete na Vukovar samo u ovom razdoblju godine. Nadam se da će nova Vlada ostvariti navedljena ulaganja, izgraditi infrastrukturu i riječnu luku, otvoriti radna mjesta. Bez investicija u grad koji je razrušen i tako teško ranjen, nema mladosti ni života, a time ni budućnosti, poručio je Požgain. Usljedila je misa zadušnica u crkvi sv. Antuna za sve stradalnike Domovinskog rata. Misu je predvodio vlč. Ilijan Jakovljević, u suslavljku sa svećenicima redovnicima iz tog samostana te, između ostalog, poručio braniteljima:

Dragi branitelji, budite jedinstveni kao devedesetih; čuvajte svoje obitelji i crkve. Čuvajte hrvatski identitet Domovine, Istre i grada Pule. Čuvajte kršćanske vrednote na kojima počiva zapadna civilizacija i molite se hrvatskim mučenicima: bl. Alojziju Stepincu i bl. Miroslavu Bulešiću, simbolu početka stradanja hrvatskog naroda u 20. stoljeću. Stvorili ste državu s prvim hrvatskim predsjednikom Franjom Tuđmanom,

čuvajte je i danas je izgrađujte u državu: pomirbe, praštanja, poštenja, socijalne osjetljivosti i znajte svima oprostiti. Recimo i mi s Psalmistom: „Gospodine, spasenje nam daj! Gospodine, sreću nam daj!“ (usp. PS 118) Neka graditelj naše sreće bude Bog! Bog neka zaciјeli naše rane, neka ozdravi naša srca da nikog ne mrzimo; neka Bog naše drage pokojne nagradi vječnim životom. Amen.”

U Fažani procesija do križa u naselju Pineta iz 1992.

U četvrtak 17. studenog 2016., nakon večernje mise u crkvi sv. Ivana apostola u Fažani, koju je predvodio Marin Drago Kozić, policijski kapelan Policijske uprave zagrebačke, zajedno s vlč. Ilijom Jakovljevićem, župnikom domaćinom, održana je procesija do Zavjetnog križa, koji je podignut 1992. godine. Križ je podignut u znak slobode te je u tim teškim godinama bio mjesto gdje su mnogi Vukovarci i prognanici u naselju Pineta u vrijeme Domovinskog rata molili za svoje pokojne i palili svijeće. I ovom su prigodom položene svijeće i izmoljena je molitva za sve žrtve Vukovara i Škabrnje. Na misi su sudjelovali pomoćnici vojnih i policijskih kapelana koji su ovih dana sudjelovali na duhovnim vježbama i zatvaranju Godine milosrđa za Vojnu biskupiju. (www.ppb.hr)

HUMANITARNI KONCERT

„ISTRA BL. FRANCESCU BONIFACIU“

70. obljetnica mučeničke smrti (1946. – 2016.)

ZA KUPNJU BOLNIČKIH KREVETA PALIJATIVNE SKRBI ISTARSKE ŽUPANIJE

PRODAJA ULAZNICA U SVIM ŽUPAMA POREČKE I
PULSKE BISKUPIJE I NA DAN KONCERTA NA
BLAGAJNI SPORTSKE DVORANE PAZINSKOGA
KOLEGIJA

CIJENA ULAZNICA: 30 KUNA

KUPNJOM ULAZNICE POMAŽETE CARITASU
POREČKE I PULSKE BISKUPIJE

Izvođači:

UČENICI PAZINSKOGA KOLEGIJA

Župni dječji zbor „MALI SV. JURJA“ - Stari Pazin

Vokalna skupina „XL“ - Labin

Dječji zbor „MINICANTANTI“ - Labin

Folklorno društvo „PAZIN“ - MALI FOLKLORAŠI

Dječji zbor Osnovne škole Vladimira Gortana - Žminj

Zbor „HARFA SV. NICEFORA“ - Pićan

Grupa „OTON“ - Pula

Dječji župni zbor „MARIJINE ZVJEZDICE“ - Sv. Petar u Šumi

Mali župni zbor „NAR“ - Lindar

Dječji zbor „KRIJESNICE“ - Pazin

PAZIN, SPORTSKA DVORANA
PAZINSKOGA KOLEGIJA
Subota, 3. prosinca 2016. u 18,00 sati

Organizator: CARITAS POREČKE I PULSKE BISKUPIJE

Moći bl. Miroslava Bulešića i u policijskoj kapelaniji „Majke Božje Kamenitih vrata“

ZAGREB U srijedu, 23. studenoga svečano su unesene moći bl. Miroslava Bulešića, istarskog svećenika i mučenika i položene u kapeli „Majke Božje Kamenitih vrata“ u Petrinjskoj 20 na trajno štovanje. Ta čast nošenja moći pripala je g. Željku Prši, ovlaštenom za obavljanje poslova načelnika PU zagrebačke koji je moći Blaženika, na traženje policijskog kapelana don Marina Drage Kozića, primio od msgr. Jure Bogdana u Valbandonu prigodom svečanog misnog slavlja povodom zatvaranja Godine milosrđa. U prigodi svečanog ulaska policijski kapelan don Marin Drago Kozić pročitao je dekret biskupa porečkog i pulskog mons. dr. Dražena Kuttleše o dostavljanju relikvije prve klase, tj. kost bl. Miroslava Bulešića. Svečano misno slavlje u ovoj prigodi predvodio je vlč. mr. Ilija Jakovljević, koji je dugi niz godina vicepostulator u kauzi za beatifikaciju bl. Miroslava Bulešića, župnik nadžupe sv. Kuzme i Damjana u Fažani i policijski kapelan za Policijsku upravu istarsku. Uz predvoditelja koncelebrirali su policijski kapelani: o. Stjepan Harjač i fra Frane Mušić uz domaćeg kapelana zagrebačke policije don Marina Drage Kozića. Svetoj misi uz vjernike kapelanje nazočili su g. Željko Prša ovlašten za obavljanje poslova načelnika PU zagrebačke, njegov zamjenik, g. Dubravko Teur, načelnici

Sektora i voditelji Službi te djelatnici Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom u RH. Na početku misnog slavlja kapelan zagrebačke policije don Marin uputio je riječi dobrodošlice vlč. Iliju Jakovljeviću te svećenicima i okupljenim vjernicima. Misno slavlje pjevanjem i sviranjem uveličale su časne sestre iz reda Marijinih sestara iz Durmitorske ulice br. 4. Vlč. Jakovljević je u uvodnom obraćanju uputio pozdrav svima okupljenima te podsjetio na važnost postojanja moći-relikvija, slike i kipova koji nas podsjećaju na više stvarnosti koje ovaj svijet nadilaze, a na koje čovjek zaboravlja u rutini svakodnevice. Ukratko je spomenuo i životopis i glavne značajke bl. Miroslava Bulešića. Ljubav je bila duša služenja našeg Blaženika. On i danas s ljubavlju služi svome narodu, svojim štovateljima. I danas pred nama stoje isti evanđeoski izazovi u pastoralu, ali i slične osude od ovoga svijeta, kojemu ponekad u „devastaciju“ moralnog i vjerskog života smeta vjernik kao: biskup, svećenik, redovnik, redovnica, iznad svega istaknuti vjernik laik. Bl. Bulešić je svojim neprnjateljima odgovorio u svome Duhovnom testamentu: „Moja je osveta – oprost“ Neka to i danas bude naš zajednički odgovor svima onima koji nas napadaju i progone: „Moja je osveta – oprost“, zaključio je vlč. Jakovljević. Svečanost je završena čašćenjem moći bl. Bulešića, a vlč. Jakovljević uručio je kip Blaženika g. Željku Prši, kao trajnu uspomenu na ovaj događaj na čemu je čelni čovjek zagrebačke policije uzvratio s dojmljivim riječima zahvale. Kip od kamena bl. Miroslava Bulešića, rad umjetnika g. Ante Jurkića i g. Slavena Miličevića svečano je dodijeljen kapelaniji u njihovoj prisutnosti. Nakon mise svi sudionici misnog slavlja bili su pozvani na prigodno druženje u prostorije kapelanije. (www.ppb.hr)

Posjet Kočevskom rogu

Konačno smo doživjeli da su najviši hrvatski i slovenski politički predstavnici odali počast i osudili komunističko-partizanske zločine, prigodom pokopa sedamstotinjak neidentificiranih žrtava na mariborskom groblju, uglavnom hrvatskih civila ili razoružanih vojnika, a koje su po okončanju II. svjetskog rata, bez suda i dokazane krivnje, smaknuli na najsuroviji i bestijalan način i koje su bile sakrivane od javnosti u tunelima ugljenokopa Hude jame, sve donedavno. Broj takvih masovnih stratišta u Sloveniji, dijelom istraženih, a dijelom i ne, penje se na nekoliko stotina, a ukupan broj žrtava nadilazi sto tisuća. Na planu otkrivanja žrtava rata i porača Slovenija je, mora se priznati, učinila daleko više nego Hrvatska. Imo naznaka da će i Hrvatska krenuti takvim smjerom. Na tragu tih novih napora za otkrivanjem istine o tom velikom poslijeratnom zločinu «pobjednika» prema ideološkom i svjetonazorskom «neprijatelju», krajem listopada jedna je skupina istarskih katoličkih pregalaca, predvođena biskupom I. Milovanom, obišla područje Kočevskog roga u Sloveniji i tu se kraj tih jama –stratišta osvjeđočila o neizmjernoj ljudskoj patnji i tragediji, kao i o đavolskim razmjerima mržnje i ideološke zastranjenosti ubojica i njihovih komunističkih nalogodavaca. Naš domaćin, župnik Kočevske Reke Joža Mikolčić, pokazao nam je tek nekoliko označenih jama – stratišta, ali nam je ustro iznio i tragičnu poslijeratnu povijest ovog Kočevskog kraja, koji je «nova vlast», iseljavajući preostalo stanovništvo i rušeci na desetine crkava i kapelica, željela pretvoriti u svoju sigurnu «komunističku i ateističku državu u državi», gradeći za sebe zaštićene podzemne gradove i skloništa. Tek je od dvedesete nadalje taj veliki prostor otvoren za normalnu komunikaciju i kretanje. I tek su tada u tih desetak župa, prvi put nakon 1954. godine, mogli doći prvi svećenici koji su počeli okupljati preostale vjernike i započeli gradnju novih crkava. Vjerski se život uspio u ovih dvadeset pet godina vratiti na zadovoljavajuću razinu. Otišli smo kući puni pozitivnih dojmova glede napora ovdašnjih ljudi, i barem dijela demokratske politike, za obnovom, javnom objavom i obilježavanjem ove ljudske tragedije. Ali i s tužnom spoznajom da se taj dug istine, srama i osude još nije proširio i Hrvatskom, a poglavito našom Istrom, u kojoj još jame šute, a kosti se zaboravljene ispiru padalinama raznih vrsta. (M. S.)

Proslava sv. Martina u Ližnjanu

Ližnjan, mjesto na istočnoj obali Pulskog dekanata, svog je nebeskog zaštitnika, sv. Martina, ove godine proslavilo svečanim misnim slavlјem u petak 11. studenog 2016., koje je predvodio biskup u miru mons. Ivan Milovan uz koncelebraciju pulskog dekana preč. Milana Mužine, bivših ližnjanskih župnika vlč. Atilija Krajcara, vlč. Ivana Mlikote, vlč. Josipa Zovića, vlč. Ivana Prodana, vlč. Tončija Jukopile, koji je rodom iz Ližnjana te vlč. Ante Močiboba, župnika susjedne župe Medulin. Nakon uvodnog pozdrava župnika domaćina vlč. Milana Milovana započelo je misno slavlje koje je glazbeno animirano ližnjanski župni zbor i Zbor KUD-a „Kuje“.

Biskup je u prigodnoj homiliji rekao kako je sv. Martin jedan od najstarijih svetaca kršćanske povijesti za kojeg će se ove godine slaviti 1700. obljetnica rođenja. Biskup se spomenuo kako je ove godine o Misijskoj nedjelji, 23. listopada, blagoslovio novi kip Majke Tereze u pulskoj pravoslavici, osobito naglasivši kako su brojni vjernici nakon mise usrdno molili

pred kipom, pokazujući puno pouzdanje u tu „sveticu svega svijeta“. Svetog Martina kojeg danas slavimo, pak, doživljavamo kao europskoga svetca, rekao je Biskup. Crkve posvećene tom velikom svetcu iz 4. stoljeća nalazimo diljem Europe, u Istri imamo čak deset župnih crkava posvećenih sv. Martinu, uz mnoge veće ili manje druge crkvice i kapele podignute njemu u čast. Svetac koji je u sjećanju naroda ostao posebno drag, živ, svjetli lik, osobito po svojem velikom srcu što ga je iskazivao u ljubavi prema ljudima. Jednako tako davnji je svetac, posebno zapamćen po svojoj dobroti, i sv. Nikola biskup, spomenuo je Propovjednik. Svetci velike dobrote ostaju u dubljem sjećanju naroda. Zato jer su toliko promijenili svijet svojom dobrotom, ostali su bliži srcima ljudi. Spominjući zgodu kada je sv. Martin podario svoj plašt potrebitom, Biskup je naglasio kako je to bio svetac velika srca, naviještaj je Evandelje siromasima, osobito po selima onoga vremena gdje je bila velika bijeda. Zbog svoje dobrote zapamćen je kao velik dobrotvor i pomoćnik najzapostavljenijih.

Biskup je lik sv. Martina, kojega odlikuje upravo velika briga za bližnjega, povezao i s kontekstom Godine milosrđa koja je na izmaku, a koja nas upravo na poseban način potiče na činjenje duhovnih i tjelesnih djela milosrđa. Iako mlađi i perspektivne budućnosti, mladi je Martin osjetio želju

upoznati lik Isusa Krista i kršćanstvo i temeljito se nekoliko godina spremao za krštenje, kako je to onda bio običaj. S petnaest godina postaje vojnik i upravo u njegovo vojno doba pripada najpoznatija činjenica koju nam povijest donosi o tom velikom svetcu, kada je potrebitome spremno dao pola svoga plašta. Te je noći usnuo san u kojem je video Krista zaognutog u svoj plašt. Kršten je u 18. godini. Potom napušta vojnu službu i posvećuje se monaškom životu i propovijedaju. Sv. Martin već je za života bio uzor dobrote i svetosti, sav predan svom duhovnom poslanju. Taj bi nam svetac trebao biti uzor u pozornu slušanju Evandelja, da poput njega, upravo slušajući Evandelje, upoznamo Boga koji je ljubav te na temelju toga budemo sve spremniji iskazivati ljubav prema drugima. Njegov nam je život upravo poziv i poruka da slušamo i živimo Evandelje, zaključio je Biskup.

Na kraju misnoga slavlja vlč. Tonči Jukopila, župnik u Oprtlju, rodom iz Ližnjana, prisjetio se proslave Martinje davne 1949. i brojnih problema koje su tadašnje vlasti stvarale prigodom pokušaja održavanja crkvenih svečanosti i procesije, kao i rušenja jedne od ližnjanskih crkvi u tom periodu. Po završetku misnog slavlja održana je tradicionalna procesija s kipom zaštitnika po užem središtu mjesta. (www.ppb.hr) (foto: N. C.)

Proslava sv. Martina u Vrsaru

I ove je godine Vrsar svog nebeskog zaštitnika proslavio svečanim koncelebriranim misnim slavlјem na kojem se uz mnoštvo žitelja Vrsara, Gradine i drugih okolnih mjesta okupio i velik broj djece koja pohađaju vjeronauk u mjesnoj OŠ Vladimira Nazora, a koji su došli u pratinji profesora. Misno slavlje predvodio je preč. Željko Zec, ravnatelj dijecezanskog Caritasa i župnik staropazinske Župe sv. Jurja, u koncelebraciji sa župnikom porečke prvostolne župe i porečkim dekanom preč. Milanom Zgrabićem, župnikom Funtane i Fuškulina vlč. Ivanom Butkovićem, umirovljenim svećenikom vlč. Josipom Kalčićem, porečkim župnim vikarom vlč. Josipom Mašinom te karmeličaninom p. Dragom Marićem.

„Lijepo vas je vidjeti u ovako velikom broju, uz vas vidim vaše buduće muževe i žene što nam govori da ova crkva ima budućnost gledajući vas mlade“, rekao je Predvoditelj na početku homilije.

Martin je bio svet čovjek, činio je dobra djela i svatko je od nas pozvan činiti dobra djela, istaknuo je vlč. Zec govoreći o uzornosti sv. Martina. Nadalje je spomenuo lik i

djelo sv. Martina kao onoga koga je krasilo slušanje Božje riječi i osobito njegov susret sa siromahom kojemu je Martin dao pola svoga plašta. „Primjer je to i poziv svakom pojedinom od nas na altruizam i požrtvovnost za čovjeka, prijatelja, kolegu u potrebi. Vi, mladi, ugledajte se u Sv. Martina i njegovu gestu upravo u vašim međusobnim odnosima u vašim obiteljima, u školi i gdje god se nalazili. Podržavajte jedni druge i budite jedni drugima potpora, a sv. Martin neka nam bude nadahnuc i zaštitna kao što ova velebna crkva bdiće nad ovim krasnim gradićem Vrsarom“, istaknuo je Propovjednik čestitajući svima nazočnima blagdan

njihova nebeskog patrona. Školska su djeca veoma aktivno sudjelovala u misnom slavlju: učenica 5. razreda Lucija Liović pjevala je pripjevni psalam, a dječji zbor na kraju je misnog slavlja otpjevao pjesmu „Cvijeće za Mariju“ koju je s njima za tu prigodu uvježbala prof. Debora Cukola Zeneral. Na orguljama ih je pratila voditeljica župnog zbora i vjeroučiteljica s. Benita Antolović, pod čijim je vodstvom župni zbor pjevanjem popratio misno slavlje. Po završetku misnog slavlja ispred crkve je za djecu i sve okupljene poslužen prigodan domjenak koji su priredili župljanici. (G. K.) (foto: G. Abrami)

SUSRETI ZBOROVA PO DEKANATIMA POREČKE I PULSKE BISKUPIJE

Smotra zborova Pulskog dekanata

Susret liturgijskih zborova Pulskog dekanata održan je u subotu 19. studenog 2016. u pulskom franjevačkom Samostanu sv. Franje Asiškog. Sudjelovalo je 12 zborova, sveukupno oko 250 pjevača.

Smotrom je moderirao vlač. Rudi Koraca, član dijecezanskog Vijeća za liturgiju i crkvenu glazbu te dugogodišnji koordinator tih susreta. Ove godine svi dekanatski susreti započinju Euharistijskim klanjanjem tijekom kojeg se prigodno pjeva i Zlatna krunica. Na početku nastupa zborovi su zajedničkim snagama otpjevali Himan sv. Ceciliji, a na kraju pojedinačnih nastupa zborova, od kojih je svaki nastupio dvjema pjesmama, susret je zaključen zajedničkom pjesmom „Kriste, budi naša radost“.

Od samostalnih nastupa zborova prvi su nastupili pjevači Župnog zabora sv. Pavla pod ravnjanjem Andreja Angelinija, koji su se predstavili pjesmama „Kristu Kralju“ i „Izvore žive vode“. Drugi su nastupili pjevači Župnog zabora sv. Martina iz Ližnjana koji su otpjevali pjesmu „Oči u oči“ i „Vijek hvaljen budи“, uz orguljsku pratnju Branke Grakalić i pod dirigentskom palicom Manuele Radolović. Iz susjedne župe Medulin sljedeći su se predstavili pjevači iz Župe sv. Agneze koji su pod vodstvom Mirjane Grakalić otpjevali gregorijanski koral „Usta moja“ i pjesmu „Marijo, o mili glas“. Usljedio je Župni zbor iz pulske Župe sv. Josipa koji su uz klavirsku pratnju Jelene Orober – Bastijančić izveli „Vjerujem tebi, Gospodine“ i pjesmu sv. Ivana Pavla II. „Krist na žalu“. Združeni zbor iz Premanture, Banjola i Pomera, pod vodstvom Nađe Martinčić, nastupio je pjesmama „Po cijelom svjetu“ i „O Gospe Sinjska“. Jedan od brojnijih zborova na smotri, iz Župe sv. Ivana Krstitelja, pod vodstvom Ane Brajković te uz orguljsku pratnju Dolores Biasiol Vojnić i muziciranje violončelistice Anamarije Pukovnik, izveo je „O Sanctissima“ i „Isuse Kralju“. Župni zbor sv. Nikole iz Pješčane Uvale, pod vodstvom Andreja Angelinija, ove se godine predstavio dvjema marijanskim pjesmama: „Ave Maria“ i „Salve Regina“. Župni zbor Gospe od Mora, pod dirigentskom palicom Danice Benčić i uz orguljsku pratnju Branka Okmace, izveo je melodiju iz Slavonije „Božanska Majko mila“ i pjesmu „Isusu Kristu Kralju“. Župni

zbor pulske Župe sv. Antuna, uz instrumentalnu pratnju Marije Hauser, ove se godine predstavio dvjema pjesmama Ljube Kuntarića, „O daj mi snage, Bože moј“ i „O kalež muka sakriveni pijem“. Usljedio je Župni zbor Župe sv. Kuzme i Damjana iz Fažane koji je pod dirigentskom palicom voditeljice Mondine Gavočanov te uz orguljsku pratnju Tonija Brenka otpjevao autorsku pjesmu voditeljice „Bl. Miro Bulešić“ te „O čovječanska hrano“. Župni zbor pulske katedralne župe Uznesenja Marijina, kojim je ravnao zborovođa Patrik Andrea, a na orguljama pratila Paola Velllico Batel, izveo je Mozartov „Ave verum corpus“ i „Prečista Djelice“. Posljednji su nastupili domaćini, Grupa Oton, koja svoje sjedište ima upravo u Samostanu sv. Franje, a koji su za ovu prigodu, iz svog bogatog repertoara izveli „Slavi Gospodina“, uz solističku izvedbu Mirjam i Manuele Hichri, te pjesmu nepoznata autora „Djeluj kroz mene“. Inače, Grupa Oton, koja pod vodstvom Ane Cuić Tanković već 12 godina animira misna slavlja i druge liturgijske trenutke u tom samostanu, ove je godine prvi put nastupila na Uskrsfestu, a u pripremi je i njihov prvi samostalni nosač zvuka. (foto: N. C.)

Susret zborova Labinskog i Vodnjanskog dekanata

BARBAN Ovogodišnji susret održan je u barbanskoj župnoj crkvi sv. Nikole biskupa, u subotu 12. studenog 2016. s početkom u 17 sati. Susreli su se zborovi Labinskog i Vodnjanskog dekanata. Ove godine susreti započinju

Euharistijskim klanjanjem tijekom kojeg se prigodno pjeva i Zlatna krunica. Po običaju, zborovi su zajedno otpjevali Himan sv. Ceciliji, a nakon pojedinačnih nastupa zborova susret je zaključen zajedničkom pjesmom „Kriste, budi naša radost“. Susretom je moderirao vlač. Rudolf Koraca, član dijecezanskog Vijeća za liturgiju i crkvenu glazbu te dugogodišnji koordinator tih susreta. Susretu je nazičio i barbanski općinski načelnik Denis Kontošić. U pojedinačnim nastupima prvi su nastupili domaćini, pjevači barbanskog Župnog zabora sv. Nikole, koji su pod ravnjanjem Deana Vizintina otpjevali „Ave Maria“ i „Majko najsvetija“. Marija Hauser svoj je zbor iz Krnice ove godine dovela pjevajući Vidakovićevu pjesmu „Gospodi pomiluj“ i Engelhartovu „Dajte mi sladak poj“. Župni zbor iz Gornjeg Labina, sa zborovođom Frankom Ružićem, predstavio se pjesma „Bliže, o Bože moј“ i „Alelu, Krist je naš Bog“. Dvadeset je pjevača iz Kršana i Plomina, pod dirigentskom palicom Ivana Miškulina, izvelo „Slavna Majko Spasitelja“ i „Oče naš“. Župni zbor iz Donjeg Labina, na čelu s Ljiljanom Česnik, otpjevao je pjesme „Moje nebo“ i „U Bogu mom“. Vodnjanski župni zbor pod vodstvom mlade orguljašice Ivane Pajković, predstavio se pjesmama „Ime ti je sveti“ i „Djeluj kroz mene“. Na svom prvom nastupu na dekanatskoj smotri zborova Župni zbor iz Sutivanca, pod vodstvom Helge Vrh, otpjevao je „Sa krša ovog“ i šansonu „Velik si“. Župni zbor iz Filipane, sa zborovođom Ljiljanom Miljan, nastupio je Psalmom 100. i pjesmom Ivana Puljića „Marija“. Posljednji se

predstavio Župni zbor iz Čepića, pod vodstvom zborovođe Sandre Novaković, pjesmama „Predivan Bog“ i „Pjevalj Aleluja Isusu“. Nakon smotre svi su sudionici počašćeni prigodom okrepom na druženju u župnim prostorijama, a pod sponzorstvom Općine Barban. (foto: V. D. M. i N. C.)

Smotra zborova u Grožnjanu

Unedjelju, 13. studenog 2016. crkveni zborovi Umaško-oprtaljskog dekanata susreti su se na redovitoj godišnjoj smotri u župnoj crkvi sv. Vida, Modesta i Krescencija mučenika u Grožnjanu. Smotrom je moderirao, kao i na dosađnjim susretima, vlc. Rudi Koraca, član dijecezanskog Vijeća za liturgiju i crkvenu glazbu. Ove godine svi dekanatski susreti započeli su Euharistijskim klanjanjem tijekom kojeg se prigodno pjevala i Zlatna krunica. Na početku nastupa zborovi su zajedničkim snagama otpjevali Himan sv. Ceciliji, a na kraju pojedinačnih nastupa zborova od kojih je svaki nastupio sa dvije pjesme, susret je zaključen zajedničkom pjesmom „Kriste budi naša radost“. Prvi su nastupili domaćini, pjevači Župnog zabora sv. Cecilije iz Karobje, koji su uz orguljsku pratnju Maje Močibob izveli pjesme „Ti si silni, Bože sveti“, i „Djevice oj Kruso slave“. Mješoviti župni zbor sv. Mihovila iz Žminja, pod ravnjanjem Tine Galant, te uz orguljsku pratnju Đeni Orbanić prvu su otpjevali pjesmu „Uđite s hvalama“ a zatim Himnu Jubileja milosrđa „Milosrdni kao otac“. Župni zbor sv. Jurja iz Starog Pazina, uz zborovođu Janoša Fehera, te uz orguljsku pratnju Bruna Gortana, započeo je nastup sa pjesmom „Hvalite Ćospoda“, a nakon toga su izveli pjesmu „Isuse moj“, koju je napisao nedavno preminuli mons. Ivan Bartolić, dugogodišnji pročelnik dijecezanskog Vijeća za liturgiju i crkvenu glazbu, a koji je dugo godina bio župnik u na Starom Pazinu. Župni zbor iz Motovuna, sa zborovođom Danijelom Dražićem predstavio se sa pjesmama „Kog zemљa more“ i „Nome dolcissimo“. Župni zbor iz Rakotula izveo je pjesme „Majko ljubežljiva“ i „Dajte mi sladak poj“. Župni zbor iz Trviža, po ravnjanjem zborovođe Tonija Brajkovića predstavio se sa pjesmama „Ovo je dan“ i „Slavite Ćospoda“. Župni zbor iz sv. Petra u Šumi, sa zborovođom Mauriciom Zovićem izveo je „Kruh se lomi“ i „O Isuse, spase naš“. Pretposljednji je nastupio najbrojniji zbor, 44 pjevača iz Motovunskih Novaki, koje vodi vlc. Rudi Koraca, uz orguljsku pratnju Alise Šepić, otpjevalo je „Veličaj“ te Verdijevu „La Vergine“, uz solo izvedbu Karmen Kraljević. Posljednji je nastupio Mješoviti zbor Roženice iz Pazina, koji nije župni zbor, ali često sudjeluje na mnogim crkvenim slavlјima. Oni su, pod vodstvom zborovođe Ines Drndić, zaključili susret sa veličanstvenom izvedbom molitve „Ave Maria“. (www.biskupija-porecko-pulska.hr)

Pjevači iz Momjana, uz zborovođu Gisellu Smilović, otpjevali su „Madonna della salute“ i „Kriste, u tvoje ime“. Posljednji su nastupili domaćini, župni zbor iz Grožnjana, koji je uz zborovođu Cristianu Benolić otpjevao pjesme „Kumbaya“ i „Odlučio sam slijediti Krista“.

Smotra zborova Pazinskog dekanata

Susret liturgijskih zborova Pazinskog dekanata održana je u nedjelju, 20. studenog 2016. u župnoj crkvi u Karobji. Sudjelovalo je 9 zborova, sveukupno oko 240 pjevača. Smotrom je moderirao vlc. Rudi Koraca, član dijecezanskog Vijeća za liturgiju i crkvenu glazbu te dugogodišnji koordinator tih susreta. Ove godine svi dekanatski susreti započinju Euharistijskim klanjanjem tijekom kojeg se prigodno pjeva i Zlatna krunica. Na početku nastupa zborovi su zajedničkim snagama otpjevali Himan sv. Ceciliji, a na kraju pojedinačnih nastupa zborova od kojih je svaki nastupio sa dvije pjesme, susret je zaključen zajedničkom pjesmom „Kriste budi naša radost“. Prvi su nastupili domaćini, pjevači Župnog zabora sv. Cecilije iz Karobje, koji su uz orguljsku pratnju Maje Močibob izveli pjesme „Ti si silni, Bože sveti“, i „Djevice oj Kruso slave“. Mješoviti župni zbor sv. Mihovila iz Žminja, pod ravnjanjem Tine Galant, te uz orguljsku pratnju Đeni Orbanić prvu su otpjevali pjesmu „Uđite s hvalama“ a zatim Himnu Jubileja milosrđa „Milosrdni kao otac“. Župni zbor sv. Jurja iz Starog Pazina, uz zborovođu Janoša Fehera, te uz orguljsku pratnju Bruna Gortana, započeo je nastup sa pjesmom „Hvalite Ćospoda“, a nakon toga su izveli pjesmu „Isuse moj“, koju je napisao nedavno preminuli mons. Ivan Bartolić, dugogodišnji pročelnik dijecezanskog Vijeća za liturgiju i crkvenu glazbu, a koji je dugo godina bio župnik u na Starom Pazinu. Župni zbor iz Motovuna, sa zborovođom Danijelom Dražićem predstavio se sa pjesmama „Kog zemљa more“ i „Nome dolcissimo“. Župni zbor iz Rakotula izveo je pjesme „Majko ljubežljiva“ i „Dajte mi sladak poj“. Župni zbor iz Trviža, po ravnjanjem zborovođe Tonija Brajkovića predstavio se sa pjesmama „Ovo je dan“ i „Slavite Ćospoda“. Župni zbor iz sv. Petra u Šumi, sa zborovođom Mauriciom Zovićem izveo je „Kruh se lomi“ i „O Isuse, spase naš“. Pretposljednji je nastupio najbrojniji zbor, 44 pjevača iz Motovunskih Novaki, koje vodi vlc. Rudi Koraca, uz orguljsku pratnju Alise Šepić, otpjevalo je „Veličaj“ te Verdijevu „La Vergine“, uz solo izvedbu Karmen Kraljević. Posljednji je nastupio Mješoviti zbor Roženice iz Pazina, koji nije župni zbor, ali često sudjeluje na mnogim crkvenim slavlјima. Oni su, pod vodstvom zborovođe Ines Drndić, zaključili susret sa veličanstvenom izvedbom molitve „Ave Maria“. (www.biskupija-porecko-pulska.hr)

Vjeroučitelj – poučen milosrđem poučava milosrđe

Usubotu 12. studenoga 2016. u Pazinskom kolegiju održana je jednodnevna duhovna obnova za vjeroučitelje Porečke i Pulske biskupije koju je predvodio fra Leopold Mičić. Nakon pozdrava i zahvale predstojnika Katehetskog ureda vlč. Luke Pranjića četrdesetak okupljenih vjeroučitelja promišljalo je na temu vlastitog poslanja: vjeroučitelj kao onaj koji biva poučen i poučava milosrđe. Voditelj je u prvom razmatranju, voden mišlju pape Benedikta XVI., rekao da se ne može govoriti o Kristu ako se prije ne govoriti s Kristom, posvijestio je važnost našega druženja s Učiteljem, prvim vjeroučiteljem. Bog želi doći čovjeku po čovjeku, a kako bismo drugima odnosno povjerenoj nam djeci mogli dati osobu Isusa Krista, i sami moramo biti s Njime u Njegovoј školi, poučeni, poznavati ga, imati ga u svome srcu.

Naše je poslanje predavanje Ljubavi

U nastavku svoga predavanja fra Leopold je na temelju perikope iz Lukina evanđelja – Lk 23, 35-43, evanđelja nedjelje Krista Kralja, na primjeru Isusove „katedre“ križa, dobra razbojnika kao neočekivana katehista i triju škola trojice razapetih na Golgoti govorio o katehetskim izazovima i kako se s njima nositi. Istaknuo je važnost života po Božjem sustavu poniznosti u susretu s Bogom i ljudima. Naša bi kateheza trebala biti priprema nas i vjeroučenika na susret s Licem, osobom Isusa Krista. Naše je poslanje predavanje Ljubavi, Ljubavi koja se nama cijela predala, naglasio je voditelj. Jesmo li obuzeti tom Ljubavlju? Razmatrani odlomak, kao i sam završni čin milosrđa prema raskajanom razbojniku („Danas ćeš biti sa mnom u raju...“), bogat je porukama: danas je milosrđe trenutak za susret sa živim Kristom; stvoreni smo za „nezaborav“, za vječno sjećanje, Bog nikoga ne zaboravlja, istaknuo je predavač. Nakon razmatranja uslijedilo je klanjanje, molitva pred Presvetim. Pokorničko bogoslužje i prigoda za svetu ispunjavaju uslijedili su nakon stanke za objed, a vrhunac dana bilo je euharistijsko slavlje u kapeli Kolegija. U homiliji je voditelj, nadovezujući se na jutarnje razmatranje i tumačeći čitanja dana, istaknuo važnost

molitve koja čovjeka obnavlja na sliku Božju, čini ga dionikom božanske Ljubavi koja spašava. Molitva je i traženje Boga, u molitvi se nazire milosrdno Božje lice. Evanđelje koje donosi prispodobu o nepravednu, nesučutnu sudcu i udovici koja dosađuje, govorí o ustrajnosti molitve. Udovica ne odustaje, ne prestaje dolaziti sudcu, kako bi postupio pravedno u odnosu na njezinu tužitelja. Našla je slabu točku toga sudca, a to je njegova oholost, nebriga za druge. Sudac brani udovicu, i to zbog udovičine upornosti, zbog ustrajnosti njezine molitve. Prvo čitanje iz Treće poslanice svetog Ivana apostola (3 Iv 5-8) voditelj je također aktualizirao u odnosu na vjeroučiteljski poziv. Na kraju je susreta tajnik Katehetskog ureda vlč. Sergije Jelenić zahvalio voditelju fra Mičiću i pozvao vjeroučitelje na proslavu blagdana zaštitnika Porečke biskupije, sv. Mavra, kao i na predstojeći adventski susret koji će se, također u Pazinskoj kolegiji, održati 3. prosinca. (np)

JE LI KRAJ LUSTRACIJI NACIONALNIH I KATOLIČKIH VRIJEDNOSTI?

Nerijetko se susrećem, sudjelujući u raznim privatnim, prijateljskim ili javno-političkim razgovorima na teme iz novije političke povijesti, konkretno na one povezane s razvojem društvenih i političkih odnosa u postkomunističkoj Hrvatskoj, s nerazumijevanjem sadržaja i suštine pojma lustracije. I to kako kod onih koji smatraju da je lustracija u hrvatskom društvu danas nepotrebna i neizvediva, tako i kod onih koji smatraju da bi taj postupak itekako trebalo zakonski normirati i društveno provesti, s ciljem «ozdravljenja» hrvatskog društva od negativna političkog i moralnog nasljeđa komunizma.

Samolustracija nije uspjela

Jezično tumačeći taj pojam, lustracija znači osvjetljavanje. Dakle, stavljanje na vidjelo nečega što je u tami ili nečega što se prikriva ili skriva. Ukratko, to je afirmacija istine, a poraz laži! Gledajući u konkretnom društvenom kontekstu, to znači proces takozvanog «suočavanja s komunističkom prošlošću», i to poglavito s negativnim elementima prethodnog poretka. Novom je demokratskom društvu to potrebno kako bi se otklonile prepreke u stvaranju povoljnih uvjeta za brži, skladniji i uspješniji razvoj društva i nacionalne države. Taj se proces može odvijati u uvjetima unutarnjeg društvenog samoosjećivanja u kojemu se ideološki kreatori i politički nositelji tog ranijeg totalitarnog sustava ili dragovoljno stavljuju u funkciju izgradnje novih demokratskih odnosa i prihvaćanja novih društvenih i nacionalnih vrijednosti ili se pak samoisključuju i politički «umirovljuju», angažirajući se u normalan radni tijek i građanski život. Može se reći da je snažno proklamirana politička ideja predsjednika Tuđmana, o *pomirbi*, bila vođena upravo njegovom procjenom o širokoj potpori komunističke nomenklature (političke, obavještajne, sveučilišne, kulturne i gospodarske) procesu stvaranja i izgradnje hrvatske demokracije i države, na novim vrijednostima. Slijedom takva stava, početkom se devedesetih godina nije ušlo u zakonsko normiranje lustracije, poput mnogih postkomunističkih zemalja Srednje i Istočne Europe, smatrajući da će tijekom vremena hrvatsko društvo uspjeti apsorbirati i demokratski i nacionalno pre-

oblikovati to teško, a dijelom i zločinačko nasljeđe. Kad već nije bilo nikakve pravne i moralne represije prema glavnim i važnim nositeljima tog totalitarnog i nedemokratskog sustava, očekivalo se da će se mnogi od njih zanosno angažirati na izgradnji novih demokratskih odnosa i na afirmaciji hrvatskih nacionalnih i identitetskih vrijednosti, da će to biti njihov osobni i opći etički imperativ u potrebi obeštećenja hrvatskog društva i nacije. No, to se nije dogodilo. Na prste se mogu izbrojiti takvi svijetli primjeri. Z. Tomac je jedan takav. Isto je tako veoma malen broj onih koji su se «depositizirali», koji su šutjeli i radili. Ne, uključili su se u mnogobrojne «ligeve», autonomaške i regionalne stranke i strančice, u razne «boračke udruge», u «antifašističke» pokrete i druge parakomunističke i parajugoslavenske skupine, i veoma su aktivno radili na detuđmanizaciji i dekoratizaciji, na klevetanju Domovinskog rata i branitelja, na prokazivanju najodlučnijih i najuspješnijih hrvatskih demokratskih političara.

Treba obraniti nacionalne i kršćanske vrijednosti

Danas, dvadeset pet godina kasnije, možemo prilično točno i valjano procijeniti kako samolustracija ne da nije uspjela, već se, zahvaljujući unutarnjim političkim odnosima kao i vanjskim globalno-političkim i interesnim kretanjima, prometnula u borbu za obnovu i povratak ranijih komunističkih odnosa i vrijednosti. U toj neoružanoj kontrarevoluciji angažirani su brojni, tobože liberalni, a ustvari lijevi «intelektualni kadrovici» starog režima i njihovi mlađi «apostoli i brojni učenici» koji su ciljano i planski ovladali medijima, institucijama kulture, sveučilišnom zajednicom, pravosuđem, diplomacijom i drugim važnim karikama hrvatskog društva. S druge strane, k tom istom cilju stremi i cjelokupna hrvatska, takozvana, nevladina scena s interesnog područja ljudskih i manjinskih prava, razvoja demokracije, vladavine prava i slično. Oni nam ne nude nikakve nove vrijednosti. Ne! Oni zapravo zagovaraju, i najžešće napadaju, one «neprijateljske» vrijednosti koje su željeli uništiti tijekom komunističke revolucije i «socijalističke izgradnje». Hrvatski identitet napadaju izravno, kao nešto

zaostalo, konzervativno, nacionalističko ili neizravno, favoriziranjem zavičajno-regionalnog identiteta, odnosno, kad je riječ o Istri, talijanizacijom i manjinizacijom. Hrvatsku, kao nacionalnu državu, ne mogu smisliti, pa joj prišivaju razne «kurentne» i pogrdne epitete povezane s razdobljem državne tvorevine za vrijeme II. svjetskog rata. Hrvatska se nacionalna povijest korak po korak (slučaj Nacionalnog kurikula) nastoji ugurati u jugoslavensko-komunističke klišeje i u ideoško-mitologische sadržaje koji bi trebali nanovo minorizirati stariju hrvatsku nacionalnu državotvornu povijest i suvremeniji Domovinski rat. Trenutno se ne napada hrvatski jezik, kao samosvojan i poseban, ali je i takvih pokušaja bilo, a i bit će ih ukoliko se ne obranimo od tih nasrta. Naravno da se svaka «neokomunistička revolucija» mora «obračunati» i s religijom, pa tako i ova naša hrvatska «puzajuća kontrarevolucija», koja je u ofenzivi zadnjih petnaestak godina i koja je, ne toliko politički, ali zato vrijednosno i institucionalno gotovo hegemonistički ovladala, sferama kulture, humanističkih i društvenih znanosti i posebno školskim sustavom. U tom kontekstu, to jest u potrebi da se završi ta ugradnja lijevih, liberalnih, komunističkih, ateističkih, vrijednosti u hrvatsko društvo i državu, gotovo da Crkva, i kao zajednica i kao institucija, ostaje kao zadnja brana koja se može relativno uspješno oduprijeti tim napastima i nakanama. Zbog toga se ona napada iz raznih smjerova. I u pogledu školskog vjerouauka, i u pogledu društvenog statusa (ugovori s Vatikanom), i promicanjem ideje posebnog crkvenog poreza, i otporom integraciji Bogoslovnog fakulteta u Zagrebačko sveučilište, i inicijativama za izmjenom i liberalizacijom zakonodavstva povezanog s temom braka, pobačaja, istospolnih zajednica, legalizacijom droge, itd. Zbog svega toga ne dajmo se lustrirati do bespomoćnosti, već se građanski i katolički oduprimo. Pobjeda hrvatske opcije na nedavnim izborima dobar je znak za realnu nadu i našu konačnu kršćansko-duhovnu i hrvatsko-vrijednosnu pobjedu.

VUKOVAR SPOJIO DOMOVINSKU I ISELJENU HRVATSKU U JEDNU KOLONU

**Počast i mimohodi
organizirani diljem svijeta**

Uovih 25 godina Hrvatske nam države izmjenilo se i utvrđivalo više državnih praznika i obilježavanja raznih povjesnih datuma. I nadmudrivanja koji je datum prikladniji i važniji po značenju za ovaj ili onaj povjesni događaj. I tako bi se nizali državni praznici bez zastava, bez himne, bez obilježja, a da se narod pitao „što danas ili sutra slavimo?“ A odgovaralo se „ne znam- samo znam da se ne radi“. Pa kad je tako u narodu i državnim institucijama tek zaživio 30.svibnja kao Dan državnosti, evo promjene i premještanje tog praznika u lipanj što je zbulilo narod i umanjilo značaj. Bez učeničkih proslava, jer je školska godina završena, bez

eduksije što to slavimo, jer uz djecu uče i roditelji i bake i djedovi i rodbina, Dan državnosti je izgubio svoj značaj i pažnju. Međutim, iseljeništvo, koje nije sklono stalnim promjenama i dalje uglavnom slavi Dan državnosti 30.svibnja.

Ipak, da ne nabrajam sve državne praznike, jer ih svatko može pronaći koji su i koliki, narod je sam bez politike i struke, kroz godine prepoznao one najvažnije datume i sam se odazvao da ih obilježava u sve većem i većem broju u Hrvatskoj i izvan nje, u svijetu. Danas možemo s ponosom reći da slavimo dva značajna datuma u našoj domovini Hrvatskoj i da velika većina naroda zna za te datume.Jedan je 18.studeni kada se, kroz patnju i pad Vukovara, rodio Dan sjećanja na strahotu i vukovarske prestrašne žrtve. Tog dana se odaje posebna počast gradu heroju kojeg s

poštovanjem posjećuju i stari i mladi, cijela Hrvatska i iseljeništvo iz cijelog svijeta. I drugi praznik koji je narod privolio i počinje ga s ponosom i zastavama obilježavati je 5.kolovoza Dan pobjede, domovinske zahvalnosti i dan hrvatskih branitelja. Mislim da su to naši praznici kojena rod pamti i zna im značenje. Poraz i pobjeda! I stoga se kolona sjećanja i ove godine povećala na 120 tisuća građana, a hrvatsko iseljeništvo je tu kolonu produžilo iz Vukovara na sve strane svijeta na sve kontinente. Pa konačno da se i to dogodilo po volji naroda, a ne politike. U petak, 18.listopada 2016. godine u Vukovaru je obilježena 25.obljetnica bitke za Vukovar i okupacije toga grada pod geslom „Vukovar-mjesto posebnog pijeteta“. U Koloni sjećanja u Vukovaru zajedno su koračali branitelji, političari, građani iz svih dijelova Hrvatske i BiH, ali i hrvatski

iseljenici koji su u Vukovar doputovali iz Njemačke, Švicarske, Austrije, pa i Francuske, Belgije i drugih zemalja. Međutim, svečane počasti i mimohodi Vukovaru i Hrvatskoj u čast organizirani su u brojnim drugim zemljama gdje žive Hrvati.

Emotivno i ponosno u središtu Münchena hrvatski iseljenici obilježili pad Vukovara

Udruga hrvatskih studenata i mladih građa Münchena ove je godine po drugi put organizirala veličanstven mimohod kroz središnji dio grada. U mimohodu su zajedno koračali predstavnici hrvatskih udruga, ali i čelnici Grada Münchenha i njemački prijatelji koji osjećaju i podržavaju snažne emocije svojih hrvatskih sugrađana. Mimohod je započeo u 19 sati. Kolona ljudi s hrvatskim i bavarskim obilježjima krenula je s Odeonsplatzu u centru grada Münchenha i zaputila se prema Königsplatzu u gradskom dijelu Maxvorstadt. Dujmljiva i nepregledna kolona s više od tri tisuće Hrvata u narodnim nošnjama sa svijećama u rukama odala je počast Građu heroju, vukovarskoj tragediji i žrtvama Škabrnje. Pjesmom "Bože čuvaj Hrvatsku" započeo je prigodni program, nakon čega je minutom šutnje odana počast palim žr-

tvama Vukovara i Škabrnje. Okupljenima se obratilo nekoliko govornika svjedoka tog tragičnog trenutka Hrvatske, a na kraju skupa pušten je film o padu Vukovara koji je izmamio brojne suze. Tijekom večeri prikupljala su se i sredstva za obnovu vukovarskog vodotornja. Svečani program završio je dva dana kasnije nedjeljom misom zadušnicom u crkvi svetog Gabrijela na Prinzregentenplatzu. Mimohod je drugu godinu organizirala Udruga hrvatskih studenata grada Münchenha, uz potporu gradskih vlasti te brojnih naših iseljenika iz Stuttgarta, Berlina i Münchenha.

I daleki Melbourne u Australiji nije zaboravio Vukovar, i Peru i Bolivija i uglavnom sve europske zemlje. U organizaciji Australsko-Hrvatskog kongresa 16. studenoga je na FederationSquareu, središnjem trgu u Melbourneu obilježen Dan sjećanja na žrtvu Vukovara. Obilježavanju su nazočili i generalni konzul RH u Melbourneu Dubravko Belavić te Nenad Vetma, hrvatski glazbenik koji je na turneji po Australiji.

Vukovarski vodotoranj - obnova

Da su hrvatski iseljenici velikodušni za domovinske vrijednosti, pokazali su i svojim zdušnim prikupljanjem donaci-

ja za obnovu vukovarskog vodotornja. Za obnovu ovog simbola grada heroja, koji je tijekom Domovinskog rata pretrpio više od 600 udaraca, prikupljeno je do sada oko 12.000.000,00 kn od čega donacija iseljenika iznosi okruglo 2.300.000,00 kn. Prikupljanje se nastavlja jer je za realizaciju cijelog projekta potrebno oko 16.700.000 kn + PDV.

Gradonačelnik Vukovara Ivan Penava izjavio je: "Izuzetno sam zadovoljan odazivom građana, kako u Republici Hrvatskoj, tako i u iseljeništvu. Građani su prepoznali važnost i simboliku ovog projekta te su se uključili u njegovu obnovu, odnosno konzerviranje i prenamjenu Vodotornja. Zadovoljstvo je tim veće što se na popisu donatora nalaze imena iz svakog kutka zemaljske kugle, a to je puno važnije od finansijske potpore." Glavni urednik australskog tjednika Zoran Juraj Sabljak poručuje: "Ova akcija i njezin naziv simboliziraju zajedništvo hrvatske zajednice, a onda nas iseljenika s domovinom".

I tako Vukovar spaja domovinsku i iseljenu Hrvatsku u nepreglednu kolonu sjećanja i ponosa, oprosta i zajedništva. (Ana Bedrina)

Ja bin van jenu štoriju povida...

ZLATNI PIR

Jenu večer kad na televiziji nisu bili Turki (jer babi to ne ujde), baba i ja smo gledali stare slike i počeli lipo čakulati. Dide je, kako i svaki dan pokle cilega dana u kampanji, sija na fotelju, uza daljinski i pomalo klimajući gleda Dnevnik...ma ne jenega...fini na RTL-u, počne na HRT-u i na kraju još na Novoj – jer oni stešo najbolje pove! I tako smo ja i baba pomalo pošli lita unazad...

Baba je bila lipa i mlada (malo teško za verovati...), s malin nosom, ali i dide je stešo bija jako lip mladić. Kamo god je hodija sve je slikiva i štima se s svojin fotoaparatom. Upoznali su se na fešti Sv. Marije od Zdravlja u Smoljanci na 21. 11. 1965. Baba je pensala da je to niki Baljan kega Slavica neće... ma vero da bi je samo stija pitati za ples...a i dide je gleda babu i bile su mu jako lipe njeje debele noge (zname, to je onda bilo jako moderno). I tako... su se zavolili... zname, dide još i danas u takojinu drži ulaznicu broj 54 od 150 din s plesa une fešte u Smoljanci...Kad je dide prvi put doša u Rapanje, bila je zima i snig je prolita...a on je imao samo motor Kolibrić... Babu je bilo strah kako će doj, ča će reći brati ako ne dojde? Njoj je reka jedan brat: "Znaš ča...ako te voli, magari ko štrangulini z neba padaju, će doj!" I je doša... ni mu bilo baš svejeno kad je vidija onu filu pastoli na hodniku i toliko brati ke je imala...ali ljubav je bila jača. Milka Rapanjka i Milan Paškvalinov uženili su se na dan 15. 10. 1966., pred 50 lit, u crikvi u Savićenti. Prije nego su pošli u Rapanje, dide je poša vezati breka i ča se ni ugreba na žicu – došlo mu je slabo...da li od tega ča se je udrija ili se je pak prenuja svati?... Ne znamo... Nisu čuda imali...mali motorin i makinu od škicanja (jedine dvi makine u korti), staru hižu, oca, mater, dida, babu i jako čuda ljubavi i strpljenja za sve. Baba je bila mlada i ni njoj bilo lako....Jedan put stara baba Kata poslala je mladu nevistu da njoj donese buricu...da je pod baredon i da visi na bažionu... ma brižna... ča si je pensala? A ča njoj je donesla?... Ne znamo... Dide je z motorinom hodija na delo u Vodnjani i Juršiće, kontroliva je šine, šveljare i skretnice, a babi bi vajk nabrala kakova šparogu, grkalj, rožu... kakav je već bija štajun. Ona se je štimala i dobru večeru mu vajk prontala. Baba je z bičikleton na delo u butigu u Juršiće hodila. Poznali su je šoferi, radnici, dica z škole... Kolikima je samo marendu u butigi prontala, štorije povidala, kafeli skuhalo i čuda pijaceri

ZLATNI PIR 15. 10. 2016. god. u Juršići Milka i Milan Banković s kćerima zetovima i unucima

učinila. Ki se je rodija, ki uženija, ki je kega puštija, u butigi s teton Milicon sve je prva doznala... Baba i dide svakamor su skupa s motorom hodili, a kad se je rodila moja mati, i nju su stavili na motor, u sredinu, pokrili s kapoton i pošli u Rapanje... Jeno malo su šoldi skupili i kupili fićo... E to je bila makina!!! Kamo god je rabilo, hodili su š njin. Šćere su he tentale da kakov put gredu na more... u Kolone, da mi je samo znati kako su u brižan mali fićo stali njih dva, tri šćere, ležaljke (ke kad si stavija u bunker, ni stalo više niš), babi napletena košara puna kuhanih jaji, pašte u padeli i domaćega kruha (da dica ne budu lačna...), šugamani i još svega...i pomalo po bilen putu na Kolone...a dide je samo pensa kako je doma seno za pograbljati i spraviti...ma stešo su sve rivali. A zdura je fićo još čuda lit... I moja mati i tete su ga pokle peljale... Kolike su pute pošle š njin u Pazin, poli Francuza... a samo da znate koliko puti je dide poša u Pazin drugo jutro đuntu kambijati... Baba i did, i imena njin se slažu (Milan i Milka), su se volili, hižu učinili i šćere zgojili i uženili, dobili su prave zete, svi he štimaju i krijanciju njin nose. Prvu su tetu Kristinu uženili... su si pensali ma kako će njoj tamo biti, kad ćemo je viti, kako će se snaj tako daleko od nas? Za par lit su i tetu Milvu daleko uženili... pak su pomalo morali utvrđnuti i su vidili da to stešo ni na kraj svita. Moja je mati ostala doma. Velikega je čovika za muža dopeljala. Baba i dide bi bili rad sina imati, ma nisu rivali, ali zato sada poli dvi unuke imaju

i nas sedan unuki. Baba je vajk govorila: "Bog mi ih daj, da ne znan u kega ču prije gledati!"

Eko baba, sad nas sve za zgoru gledaš, i ti i dide, svi smo vas preresli... Forši su pensali da će i mira jeno malo imati, ma u tako velikoj fameji vajk se ništo kapitiva.

Dide vajka dela, gleda si svoju kampuju, kokoše, prasce... A ča da van rečen za babu? Ona nikad mira nima: marmelade, kunšerve, biškoti...peno pojimo jene, baba već druge peče... ma ni ni nan lako već 18 lit iste babine biškote: Ma dica, mučte i jite..." reče baba. Život je boljeva, noge natečene, ma stešo nikad mira nima. Dide je kako mladić, malo ga je počela bolit i nogu pak se je potužija babi: "Ma ča ti je to?", je rekla, "pogledaj moje obe dvi..." i zajno ga rabija, ma on njoj stešo uvečer tabletu za popiti pronta. Ki god da u našu kortu dojde, baba ga zajno u hižu zove. Skuha kafe ili ponudi bićerin (i anke biškoti, da ne fali...) i vajka najde lazno za svakin počakulati. Dide i baba svega su u životu pasali... imali su svati, krštenja, pričesti, berme... Sad imaju zlatni pir i mi ćemo plesati na njihoven, a ja verjen da će i oni na svih naših piri biti.... Ma dosta san van povida, samo još jenu stvar ču van reći: Zapoštajte da smo mi dica jako, jako bogati... imamo dida i babu i moren van reći da hi je jako lipo imati. Dragi naši, da još čuda puti u Toplice pojdate, izleti i plesi z penzioneri učinite. Čuda zdravlja, malih pastolici (od prauunki) i Božje pomoći žele van vaši najdraži: unuki, šćere i zeti...

Proslava sv. Martina, zaštitnika župe Momjan

Svečanom koncelebriranim svetom misom u Momjanu je proslavljen Sv. Martin, zaštitnik župe.

Svetu misu predvodio je mons. Ivan Milovan, biskup u miru. U prigodnoj, nadahnutoj homiliji biskup Milovan istakao je dobrotu sv. Martina i njegovu brigu za siromašne i bespomoćne.

U homiliji je povezao i Godinu milosrda, pozvavši sve da budu milosrdni, kao što je Bog Otac s nama.

Koncelebrirali su: dr. sc. Josip Grbac, župnik iz Umaga, vlač. Luka Pranjić, župnik iz Novigrada, vlač. Tonči Antun Jukopila, župnik iz Oprtla i vlač. Miroslaw Paraniak, župnik domaćin.

Svečanosti misnog slavlja pridonio je župni zbor iz Momjana. Nakon mise, Biskup u miru blagoslovio je mošt, mlađi muškat, koji je po običaju donijela obitelj Brajko iz Oskoruša.

Sveti Martin (316. – 397.) prvi je svetac koji ima liturgijski blagdan, a nije bio mučenik.

Rodio se kao sin rimskog vojnog časnika u provinciji Panoniji (u mjestu Sabaria, danas Szombathely u Mađarskoj). Dio djetinjstva proveo je u talijanskom gradu Paviji gdje dolazi u kontakt s kršćanima koji su ga zanjili svojom idejom ljubavi prema bližnjem. Roditelji, koji nisu bili kršćani, odvrácali su svog sina od tada još, nove vjere. Protivno vlastitoj volji, a prema izričitoj očevoj želji, Martin je unovačen u rimsku vojsku i postao je pripadnikom carske garde. Dio vojničke obuke prolazio je u francuskom gradu Amiensu gdje se odigrao događaj koji će mu odrediti daljnji životni tijek.

Imao je tek nešto više od 15 godina i usred zime pred vratima grada Amiensa (Galija, današnja Francuska) susreo je prosjaka koji je, sav promrzao i u podera- nim krpama, od njega tražio milostinju

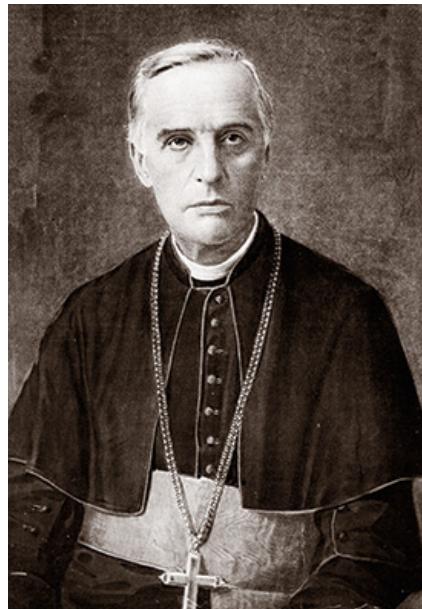
pružajući mu ruku koja se tresla od zime. Kako nije imao novaca pri sebi, odrezao je mačem polovicu svog crvenog vojničkog ogrtića i dao je siromahu. Sljedeće je noći Martin usnuo san u kojem mu se ukazao Krist zaogrnut u polovicu plašta koju je dao prosjaku i koji mu je u snu kazao: „Ovim me plaštem zaogrnuo Martin.“ San mu se toliko dojmio da je Martin prihvatio kršćanstvo te 339. godine u Amiensu primio krštenje. Završivši vojnu službu, Martin se vratio u rodnu Panoniju i pokušao roditelje nagovoriti da prijeđu na kršćanstvo, što mu je s majkom i uspjelo, ali je otac ostao pri svojim vjerskim uvjerenjima. Nakon nekog vremena uputio se u Milano gdje se vodila vjerska polemika s krivovjercima arijancima. Martin se upustio u polemiku žučno braneći kršćanstvo, a što je završilo tako da je bio prognan iz Milana te se jedno vrijeme skrasio u pokrajini Liguriji na otočiću Gallnaria. Tu je započeo samotnički život i s još jednim svećenikom osnovao malu redovničku zajednicu koju danas možemo nazvati i prvim redovničkim samostanom u zapadnoj Europi.

Poslije nekog vremena u francuskom gradu Potiersu upoznaje biskupa Hilarija koji će ga zarediti za svećenika i ponuditi mu boravište u mjestu Ligugé, a gdje će Martin opet utemeljiti samostan. Tu je kario provesti ostatak života u samoći, pokori i molitvi. Međutim, smrt biskupa Hilarija, koji je u tom trenutku bio biskup u Toursu, poremetit će Martinove planove. Izbor za novog biskupa pada na Martina i stoga ga pozivaju u grad kako bi izlječio jednog bolesnika. Martin se pozivu odazvao, a tada mu objasnije kako je bolesnik mjesna biskupija koja je bez svog pastira. Martin je htio izbjegći tu čast te se sakrio u prostoriju u kojoj su obitavale guske. Krenula je potraga koja je ubrzo okončana jer su guske svojim glasanjem odale da je Martin skriven među njima.

Nakon tогa Martin je posvećen za biskupa te 370. godine. Biskupsku čast obnašat će 27 godina i njegovo stolovanje obilježit će širenje kršćanskog nauka jer će mnoga galska pleme pridobiti da prijeđu na kršćanstvo, a također će se odupirati građanskim vlastima koje su pokušavale zadirati u crkvene poslove. Kao biskup Martin je uveo, za to doba, velike novosti. Većina je biskupa djelovala po gradovima i većim mjestima, a Martin je svoju biskupsku skrb posvetio selima i seljacima. Stoga je u mjestu Marmoutier (nedaleko Toursa) otvorio svojevrstan centar za odgoj budućih svećenika, a koji bismo danas mogli nazvati prvim sjemeništem u Galiji, pa čak i u Europi (otud i naziv Martin turški). Polagao je mnogo i na zajednički život te je tražio da njegovi svećenici žive što je moguće povezani, u nekoj vrsti zajednice. Također je uočio kako bez dobre naobrazbe nema uspjeha te je od svećenika tražio da čitaju crkvena djela. Martina su posebice voljeli siromašni i izopćenici s kojima je osjećao bliskost. Ondašnja elita nije ga odveć simpatizirala jer ju je često opominjao i pozivao na pravdu, poštjenje i solidarnost. Zbog toga je doživljavao razna poniženja i vrijeđanja, ali je još za života smatran najvećim francuskim biskupom. Preminuo je 8. studenog 397. dok je bio u posjetu jednom selu. Tri dana kasnije na njegovu sprovodu ispratilo ga je bezbroj seljaka i siromaha te oko dvije tisuće redovnika i redovnica. O njemu se govorilo „da je bio vojnik na silu, biskup po dužnosti, a monah po izboru.“

Za svog zaštitnika uzeli su ga mnogi pa je tako sveti Martin zaštitnik vinara, vinogradara, vojnika, konjanika, gostioničara, uzgajivača konja i gusaka, hotelijera, liječenih alkoholičara, švicarske papinske garde i Francuske. Na njegovu se grobu uzdiže velika bazilika, svjetski poznato hodočasničko mjesto. V. D. M.

Hrvatski istarski preporoditelji Anun MAHNIĆ (II. dio)

Mahnićevom inicijativom svećenici iz okolice Pazina utemeljili su Tiskovno društvo u Pazinu 1911. g. te opremili vlastitu tiskaru. Naime, smatralo se da će Pazin, kao središte Istre, biti zgodnije mjesto za izdavanje lista negoli Krk i da će imati veći utjecaj na istarska zbivanja. Iste je godine Pučki prijatelj započeo izlaziti u Pazinu, gdje je sve više poprimao političke karakteristike. Za podizanja đačkoga konvikta velikodušno je darovao obilna sredstva zaklade biskupa Feretića. Na konvikt je gledao kao djelo i uspjeh Hrvatskoga katoličkog pokreta u Istri.

Usvjetlu spoznaje kako dnevni ti-sak utiskuje pečat suvremenome svijetu i oblikuje «duh vremena», a angažirani vjernički tisak može poslužiti kao najmoćnije sredstvo protiv ukrštavanja javnog mnijenja, biskup Mahnić je nastojao uz pomoć vlastite tiskare odgovoriti takvu zahtjevu vremena. Smatrao je da treba putem tiskane riječi djelovati na više razina. Među njima postoje prioriteti: unositi kršćanska načela u javni život; tiskom treba – prema Mahnićevu shvaćanju – zahvatiti najprije ključna pitanja vjere i kršćanstva. Mahnić se odlučio na pokretanje časopisa namijenjena inteligenciji, koji bi pomno pratio zbivanja od šireg značaja i neustrašivo branio ono što pripada kršćanstvu. Pokrenuti časopis *Hrvatska straža* uzeo je stoga u zadatak da svojim člancima i studijama analizira, odnosno prosvuđuje, u svjetlu kršćanskih načela i uz pomoć filozofske misli, sav javni život – koji obuhvaća područje kulture, misli, književnosti,

umjetnosti, znanosti, a u određenom smislu i politike. Časopis se nije zaustavio na samoj obrani kršćanstva, nego je krenuo u produbljivanje vjerskih zasada i pružao svijetle vizije budućnosti zasnovane na kršćanskim principima, potičući mlade kršćane da se organiziraju u katoličke organizacije. Dobio je i svoj Đački prilog, namijenjen polaznicima viših i srednjih škola, dok još nije bilo lista *Luč*. Zapravo je putem *Hrvatske straže* stvaran i oblikovan Hrvatski katolički pokret. Mahnić je u očima šire javnosti dobivao uglavnom ocjenu u svjetlu stavova i pogleda iznesenih u časopisu.

Za snažniju euharistijsku pobožnost

Vlastitim primjerom i pokretanjem časopisa mjesečnik za hrvatske i slovenske svećenike klanjaoce *Sanctissima Eucharistia* koji je izlazio od 1902. do 1911. pozivao je svećenike na snažniju euharistijsku pobožnost i učlanjivanje u Društvo svećenika klanjatelja. List je 1911. g. promjenio ime u *Svećenička zajednica* jer su Slovenci osnovali svoj časopis *Vzajemnost*. Jedno od najosjetljivijih pitanja bilo je očuvanje višestoljetne liturgijske prakse slavljenja Boga na staroslavenskome jeziku. Zbog toga je 1902. g. u Krku Mahnić osnovao Staroslavensku akademiju s jasnim ciljem proučavanja i širenja staroslavenskoga jezika i glagoljskoga pisma. Naime, u to se doba na krčko-istarskome prostoru odvijala borba za obranu glagoljice. Riječ je bila o tome da se staroslavenski liturgijski jezik doživljavao kao tekovina naroda, a ne kao crkvena stvarnost. Naravno, vjernici, zainteresirani za glagoljsku baštinu, sa strahom su isčekivali dolazak novoga biskupa i njegov gotovo siguran obračun s ovom kulturno-nacionalnom posebnošću. Stoga je Mahnić, povoljno riješivši pitanje litur-

gijskog jezika nedugo po svojem dolasku u Krk, pokazao da može imati povjerenje javnosti. Cjelokupna glagolska kultura ute-meljena na tisućljetnoj liturgijskoj uporabi staroslavenskog jezika, dobila je novu vrijednost. Ozakonjenjem crkvenoliturgijskoga jezika i osnivanjem Staroslavenske akademije Mahnić je uspostavio jedan vid dijaloga između Crkve i svijeta, odnosno Crkve i kulture.

Pučki prijatelj

Istodobno s izlaženjem *Hrvatske straže* inicira pokretanje hrvatskih katoličkih studentskih listova i udruženja diljem Monarhije. Tako 1905. počinje izlaziti student-sko glasilo *Luč* za mlade. Valja istaknuti još jedan aspekt Mahnićeva djelovanja, i to onaj u svezi s poboljšanjem životnih uvjeta na selu za što se zalagao još za svojega boravka u Gorici, a vezano uz razvijen sustav za ono vrijeme modernih oblika zadružarstva. Nakon izvršene analize stanja na terenu i zauzeta stava prema socijalnom pitanju, biskup Mahnić krenuo je u prvu fazu ostvarivanja naznačenoga programa. Najprije je pokrenuo spomenuti list *Pučki prijatelj*, s brojnim ilustracijama. Posljedica je toga bilo i osnivanje kreditnih zadruga s neograničenim jamstvom, tzv. posuđilnica. Za rad u zadružama dao je poučiti svoje svećenike kako bi se osposobili za taj posao i mogli osnivati i voditi zadruge. Uz njih su osnivane i proizvođačke zadruge. Ideje iznesene u *Pućome prijatelju* proširile su se na zadružarstvo cijele istarsko-kvarner-ske pokrajine. Seljacima su posuđilnice bile neizmjerna pomoć: povoljnim kreditima koje su im davale, spriječen je daljnji rad lihvara. Upravo zahvaljujući Mahnićevim potezima, lihvarstvo je na spomenutome području u potpunosti nestalo za manje od deset godina.

Talijansko-talijanske strukture protiv Mahnićeva djelovanja

Mahnićeva popularnost u narodu nije naišla na pozitivan odjek kod vodećih talijansko-talijanskih struktura. Neposredan je povod kampanje protiv Mahnića bilo ispovijedanje djece na hrvatskome jeziku. Unatoč zabranama, Mahnić se nije dao smesti, već je ustrajao u obrani prava hrvatske djece na vjerouau na materinskom jeziku. Godine 1906. iznio je problem Austrijskoj biskupskoj konferenciji, a svi su biskupi zajedno uputili spomenicu Ministarstvu prosvjete u Beču, ali bez odjeka. U međuvremenu, Mahnićev najvažniji angažman bilo je okupljanje i odgajanje mlađeži. U Zagrebu je 1906. osnovano Hrvatsko katoličko akademsko društvo «Domagoj», a 1909. nastaje Hrvatski katolički dački savez, kao krovna organizacija društava mladih. Prema Mahnićevoj zamisli, vodstvo Hrvatskoga katoličkog pokreta trebali su preuzeti tzv. seniori, a ne studenti te se zato 1913. formira Hrvatski katolički seniorat sa sjedištem u Zagrebu, kao upravljačko tijelo. Do 1907. g. Mahnićovo se djelovanje podudaralo s programom Hrvatsko-slovenske narodne stranke. Navedene su godine do izražaja došla različita idejna opredjeljenja. Hrvati i Slovenci dotad su bili okupljeni u jedinstvenoj stranci i tražili su svoja prava boreći se protiv nacionalizma Talijanske liberalne stranke. List *Pučki prijatelj*, koji je dotad bio zaokupljen isključivo gospodarskim temama, sadržajem svojih napisa sve se više trudio oko opće prosvjete na selu i na ospobljavanju seljaka za političko djelovanje; također, pojačao je svoje izlaženje s dva na tri puta mjesečno. Unatoč unutarnjim idejnim razilažnjima, Narodna je stranka izvana djelovala ipak kompaktno te je na izborima g. 1907. postigla znatne uspjehe.

Istro čuj naš glas

Godine 1911. Mahnić je u *Pučkome prijatelju* objavio seriju članaka pod zajedničkim naslovom *Istro čuj naš glas*. U njima je htio pokazati kako je liberalni duh dobio u javnom životu Istre povlašteno mjesto, dok se gotovo neprimjetno gura u stranu sve što je vjersko: «*Liberalci hoće da malo pomalo uspavaju katoličku svijest u narodu, da se zapriječi svako raspravljanje o vjerskim načelima, pa da se u narodu porodi neka bezbjednost prema vjeri.*» Prema njegovu shvaćanju, to se čini na način da se poziva na «čisto narodni princip» i na potrebnu «slogu» u narodu, koju – kao – narušava isticanje vjerskog. Zbog toga je zahtijevao «(...) da se na javnim skupštinama i sastancima bez ikakvog izvinjavanja očito i glasno naglesi život našega života, duša naše duše, ono u čemu živimo, mićemo se i jesmo – katoličko načelo.». Mahnićevom inicijativom svećenici iz okolice Pazina utemeljili su Tiskovno društvo u Pazinu 1911. g. te opremili vlastitu tiskaru. Naine, smatralo se da će Pazin, kao središte Istre, biti zgodnije mjesto za izdavanje lista negoli Krk i da će imati veći utjecaj na istarska zbivanja. Iste je godine *Pučki prijatelj* započeo izlaziti u Pazinu, gdje je sve više poprimao političke karakteristike. Za podizanja dačkoga konvikta velikodušno je darovao obilna sredstva zaklade biskupa Feretića. Na konvikt je gledao kao djelo i uspjeh Hrvatskoga katoličkog pokreta u Istri. (*nastavlja se*)

CRTICE

CRKVA IMA PRAVO I OBVEZU

«Bog je jedini Sudac koji će nam suditi na kraju vremena, a Papa i biskupi imaju obavezu predstaviti objavljene kriterije za taj Posljednji sud koji je već anticipiran u našoj moralnoj savjeti. Crkva je oduvijek govorila: 'ovo je istina, ovo je lažno' i nitko ne može subjektivistički tumačiti Božje zapovijedi, Blaženstva, Koncile, prema vlastitim kriterijima, vlastitom interesu ili čak prema vlastitim potrebama, kao da je Bog samo u pozadini njegove autonomije. Odnos između osobne savjeti i Boga konkretan je i stvaran, rasvijetljen Crkvenim učiteljstvom; Crkva ima pravo i obvezu izjaviti da je neki nauk lažan upravo stoga što taj nauk odvraća obične ljude s puta koji vodi k Bogu.» (L.G.Muller)

PRIJENOS VJERE I DUHOVNA PRIČEST

«Sjeme koje trebamo prenijeti u gornje katove u ovome vremenu agresivna laicizma jest vjera u Krista kao Sina Boga živoga. To je jedino sjeme koje je važno, ako nas doista zanima da osiguramo budućnost naraštajima koji će doći za nama: vjera u Krista, zajedno sa sakramentima. Što su učinili engleski katolici tijekom tristo godina kaznenih zakona koji su zabranjivali katoličanstvo? Što su učinili kršćani tijekom strašnih progona u Kini i Japanu? Što su spasili? Svoju vjeru u Isusa Krista, očitovanu u njihovu osobnom svjedočanstvu života u zajedništvu s čitavom Crkvom i u njihovoj ljubavi prema Bibliji i u knjigama o životima svetaca, uzorima koje su mogli naslijedovati i koji su im bili potpora u stradanjima, oslonac u mukama. Što su spasili kršćani u nacional-socijalističkim koncentracijskim logorima ili logorima prisilnog rada ili u sovjetskim gulazima? U prvom redu svoju vjeru jer bez nje bi izgubili svoju nadu: svećenici su nastojali slaviti Euharistiju kad god su mogli, čak i u najizvanrednijim uvjetima. Bilo je to središte njihova susreta s Kristom. Da: spasila ih je intimnost sakralnog susreta s Kristom. U drugim prigodama, kada nije bilo moguće tjelesno primanje sakramenta, hranili su svoju osobnu pobožnost i primali potrebnu utjehu sjedinjujući se duhovno s njim, dajući još jedan povijesni primjer "duhovne pričesti" kao izvrerna lijeka koji isto tako omogućuje da se plodonosno primi Gospodina.» (L. G. Muler)

OBAVIJEŠT

U četvrtak 8.12., na blagdan Bezgrešnog začeća Blažene Djevice Marije, u Pazinskom kolegiju u 18 sati predavanje o prenatalnom razvoju čovjeka održat će dr. med. i spec. ginekologije Vesna Bubić. Nakon toga bit će sveta misa koju će predvoditi vlč. Alejandro Castillo Jiménez. Organizatori su Katoličko društvo prosvjetnih djelatnika Istre mons. Antuna Heka i Hrvatsko katoličko liječničko društvo „Mons. Marcel Krebel“ – Podružnica Pula.

Katolička Crkva u Istri u vrijeme fašističkog i komunističkog totalitarizma (1920. – 1990.) – Progoni i stradanja

XIII. Stjepan Cek – pritisci i progoni od izlaska iz zatvora do odlaska iz Istre (1953. –1965.)

Točno na šestu obljetnicu svojega uhićenja, 26. kolovoza 1953., laniški župnik Stjepan Cek pušten je na slobodu. Napustio je Kazneno-popravni dom Stara Gradiška gdje je boravio od listopada 1947. Godine. Nije imao mnogo vremena za potreban odmor. Već u studenome biskup Nežić imenovao ga je župnikom u Karožbi. Kao dugogodišnjega zatvorenika, nepravedno osuđenog, što se pred narodom nije moglo sakriti unatoč jakoj propagandi, župljeni su ga prihvatali s oduševljenjem. To je teško palo onima koji su godinama uvjerali narod kako je Cek fašist, provokator, narodni neprijatelj i krivac za „incident“ u Lanišću. Zato je trebalo pronaći ili izmisliti nekakav razlog kako bi se Ceka uklonilo iz Karožbe. Razlog je ubrzo pronađen. Cek je za odobrenje boravka u Karožbi, koja se nalazila u pograničnoj zoni, trebao imati posebnu, tzv. „zelenu“ osobnu iskaznicu, kao što je to bilo predviđeno „Pravilnikom o pograničnoj zoni“. Izlaskom iz zatvora propisanu je osobnu iskaznicu dobio u kotaru svojega rođenja, u Sežani, koja se također nalazila u pograničnoj zoni. S tom je iskaznicom svoj boravak prijavio Općini Motovun i Odsjeku za unutarnje poslove Kotara Pazin. Naivno vjerujući kako neće imati nikakvih problema jer je postupio prema odredbama o boravku u pograničnoj zoni, Cek se vratio u Karožbu i nastavio sa župničkim poslovima. Budući da se nije pokorio „drugarskom uvjerenju“, kao što se moglo i očekivati, uslijedila je prekršajna prijava i brza kazna po primitku prijave. Sudac za prekršaje NO-a Kotara Pazin kaznio je Ceka novčanom kaznom od 4.000 dinara ili dvadeset dana zatvora zbog ostanka u Karožbi, (...) unatoč izričite zabrane načelnika unutrašnjih poslova čime je učinio prekršaj iz čl. 14. toč. 1. Pravilnika o pograničnoj zoni.“ Naređeno mu je da

mora napustiti Karožbu u roku od 24 sata ili će ga silom protjerati. Nakon izrečene presude Cek se uputio prema Sežani gdje je dobio privremenu dozvolu za boravak na području drugoga pograničnog kotara u trajanju od sedamnaest dana. S tom dozvolom javio se Odsjeku za unutarnje poslove Narodnog odbora (NO) Kotara Pazin i podnio zamolbu za dobivanje dozvole stalnoga boravka u Karožbi. Međutim, u NO-u Kotara Pazin rečeno mu je da dozvola koju je dobio u Kotaru Sežana ne vrijedi za Kotar Motovun i Pazin jer su, navodno, kod službenika u spomenutim mjestima uočene nepravilnosti u radu. To je značilo da Cek nije imao propisane dokumente za kretanje u pograničnoj zoni. Nevolja je bila u tome što su se stanovnici, koji su bili rođeni u pograničnoj zoni, u njoj mogli kretati i bez posebnih dozvola, a da bi se spriječilo eventualno Cekovo pozivanje na tu odredbu, u obrazloženju presude isticalo se sljedeće: „*U pograničnoj zoni jednog kotara mogu se slobodno kretati bez dozvole samo stanovnici susjednih pograničnih kotareva. Kotar Sežana nije susjedni sa kotarom Pazin.*“ Kako bi zaštitio Ceka od dalnjih pritisaka, biskup Nežić ga je, iako je nakon brojnih zavrzlama dobio dozvolu boravka u Karožbi, premjestio u Pićan, čiji se župnik Anton Merlić nalazio na izdržavanju zatvorske kazne. Kao staroga poznanika suda, UDBA-e i Odsjeka za unutarnje poslove počelo se i ovdje Ceka uznenimiravati. Posjećivali su ga članovi Partije i prijetili mu kako neće dopustiti da na području njihove općine rade ljudi koji su osuđivani i kojima su oduzeta građanska prava. Drugi put upozoravali su ga da nema pravo okupljati djecu i držati im vjerouauk, dok prilikom blagoslovljivanja kuća može posjećivati samo one obitelji koje su ga prethodno pozvali.

Na vojnoj vježbi

Sredinom lipnja 1954. Cek je primio poziv za vojnu vježbu. Biskup Nežić je u poduzem dopisu Vojnom okrugom u Rijeci želio skrenuti pozornost vojnim vlastima na Cekovo zdravstveno stanje (iscrpjenost zbog šestogodišnjeg tamnovanja i slab vid, dioptrija - 6,5). Tražio je za Ceka prije upućivanja na vojnu vježbu specijalistički liječnički pregled. Iz formalno-proceduralnih razloga pregled nije obavljen pa je Cek bez pregleda upućen na vojnu vježbu u okolicu Kopra. U jedinici je, također, odbijen njegov zahtjev za specijalistički pregled. Smješten je na odjel koji je bio zadužen za automatske puške. U svom Dnevniku zapisat će da je to bio „najnaporniji odjel“, što je razumljivo jer nikad u životu nije držao pušku u ruci.. Morao je izdržati sve napore vojne vježbe bez ikakve poštede ili olakšanja, o čemu svjedoči i u „Dnevniku“: „*Vježbe su bile preteške. Ali najteže je bilo krajem julija. U noći je padala kiša, u nizinama prava močvara. Dan vedar, sunce prži, a mi na juriš. Jurišali smo tamo na polju punom neke bodljikave trave, trčali, padali, sakrivali se u prljavim kanalima, i to nekoliko sati. Mislio sam da neću izdržati.*“ Nakon malo više od mjesec dana Cek se po završetku vojne vježbe vratio u Pićan. Kako je u međuvremenu iz zatvora izšao pićanski župnik Ante Merlić, biskup je Ceku dodijelio župu Lindar. Za četverogodišnjega boravaka u Lindaru dvaput se našao pred sudcem za prekršaje. Prvi put zato što je na korizmenoj propovijedi 1957., aludirajući na smrt Moša Pijade, upozorio na neizvjesnost smrti. Na temelju potpisa dviju djevojaka, koje su izjavile da je u spomenutoj propovijedi vrijedao Mošu Pijadu, „(...) govoreći da je umro zbog toga što nije vjerovao (...“ kažnjen je novčanom kaznom od 10.000 dinara.

Drugi put određena mu je ista kazna jer je u župnome stanu primao darove u naturi.

U Novigradu i Lovrečici – odlazak iz Istre

Od 1958. do odlaska u Sloveniju 1965. Cek je upravljao župama Novigrad i Lovrečica. U tome sedmogodišnjem razdoblju također nije imao mira. Iz zvučnika, koje su postavili lokalni dužnosnici na zvonik crkve u Novigradu, upravo u vrijeme crkvenih obreda odzvanjali su razni sadržaji, čime su se ometali ti obredi. Tek nakon intervencije biskupa Nežića zvučnik je utihnuo tijekom obreda, iako je i dalje ostao na zvoniku. Cek je odbio zahtjev matičara NO-a Općine Novigrad da mu dopusti uvid u matične knjige krštenih. Razlogom toga zahtjeva bila je obavijest o tome kako je jedan od mjesnih dužnosnika potajno krstio dijete. Pravno uporište za odbijanje zahtjeva Cek je pronašao u činjenici da su se od 1924. posebno vodile državne, a posebno crkvene maticе, pa matičar nije imao pravo „kopanja“ po crkvenim maticama. Cekov susret s Antonom Rotimom, načelnikom pulske UDBA-e i predsjednikom Općine Novigrad, zorno dočarava atmosferu u kojoj su se odvijali susreti predstavnika državnoga represivnog aparata i „službenika svetoga“. Rotim je nastupao kao čovjek u čijim su rukama „i škare i platno“. Želeći impresionirati Ceka, lažno se predstavio kao onaj koji ga je ispitivao na sudskome procesu u Pazinu 1947. Kada je Cek to demantirao, spominjući drugu dvojicu istražitelja, Rotim je, ne trepuvši, rekao: „Prijeđimo na stvar.“ Kao razlog svog posjeta spomenuo je razne anonimne prijave na Cekov račun. Na Cekovu primjedu kako su čak u Rimskome Carstvu odbijali anonimne prijave, udbaš je, čije je pravo bilo na vrhu njegova mača, upozorio da u optužbama stoji prijetnja da će ga mještani urazumiti ako to ne učini vlast. Budući da Rotimove prijetnje nisu previše impresionirale Ceka, ovaj se okrenuo „dokazima“. Predsjednik Općine podastro je Ceku pet-šest prijava mještana, u kojima mu se predbacivalo nagovaranje ljudi na crkveno vjenčanje i krštenje noću. Načelnik je smatrao kako je posljednje upućivalo na to da „kod nas“ nema vjerske slobode. Bez mnogo okolišanja Cek mu je naveo neke primjere iz kojih su se mogli vidjeti razlozi zbog kojih se vjernicima uvukao strah u kosti. Nastojanja da se zvonara Petra Žiganta nagovori na lažna svjedočanstva o sadržaju Cekovih nedjeljnih povijedi, također nisu dala nikakve rezultate, što je kod vlasti stvaralo osjećaj dodatne frustracije. Osjetivši da više nije toliko potreban u Istri, Cek se na poziv iz Koparske biskupije godine 1965. vratio u rodnu Sloveniju, gdje je obavljaо službu župnika u Šmarju i Dekanima. Oprostio se od Istre dirljivim riječima, punima topline: „*Istro moja ljubljena, Istro napojena i znojem i suzama i nevinom krvlju, zbogom. Nije mi žao da sam te upoznao. Na rastanku zazivam na te more Božjeg blagoslova.*“ Godine 1985. završio je ovozemaljski hod posut križem zatvora i progona. Oslonjen na Učitelja, nosio ga je hrabro i postojano.

OPĆINSTVO SVETIH

(Iz Katekizma Katoličke Crkve)

946 Ispovjedivši „svetu Crkvu katoličku“, Apostolsko vjerovanje dodaje „općinstvo svetih“. Taj je članak, pod nekim vidikom, tumačenje prethodnoga: „Što je Crkva, ako ne zbor svetih?“ Crkva je upravo općinstvo svetih.

947 „Budući da svi vjernici tvore samo jedno tijelo, dobra se jednih priopćuju drugima (...). Treba doista vjerovati da u Crkvi postoji zajedništvo dobara. A najvažniji je član Krist, jer je glava (...). Stoga Kristovo se dobro priopćuje svim članovima; to biva po sakramentima Crkve“ budući da Crkvom ravna jedan te isti Duh.

953 *Zajedništvo ljubavi.* U „općinstvu svetih“ (*sanctorum communio*) „nitko od nas sebi ne živi, nitko sebi ne umire“ (*Rim 14,7*). „I ako trpi jedan ud, trpe zajedno svi udovi; ako li se slavi jedan ud, raduju se zajedno svi udovi. A vi ste tijelo Kristovo i, pojedinačno, udovi“ (*1 Kor 12,26-27*). „Ljubav ne traži svoje“ (*1 Kor 13,5*). I najmanji čin koji činimo u ljubavi, donosi korist svima, po toj solidarnosti sa svim ljudima, živima ili mrtvima, koja se temelji na općinstvu svetih. Svaki grijeh šteti tom općinstvu.

954 *Tri stanja Crkve.* „Sve dok ne dođe Gospodin u svome veličanstvu i svi anđeli s njim i dok mu, kad jednom bude uništena smrt, ne budu podložene sve stvari, neki od njegovih učenika putnici su na zemlji, neki se – ostavivši ovaj život – čiste, a neki uživaju slavu gledajući jasno trojedinog Boga kakav jest“ (...).

„Ipak svi, iako u različitom stupnju i na različit način, sudjelujemo u istoj ljubavi prema Bogu i bližnjemu i pjevamo istu pjesmu slave našem Bogu. Jer, svi koji su Kristovi, imajući njegova Duha, tvore jednu Crkvu i među sobom su sjedinjeni u njemu.“ II. vatikanski sabor.

956 *Zagovor svetih.* „Zbog toga što s u s Kristom tješnje sjedinjeni, nebeski blaženici utvrđuju cijelu Crkvu u svetosti (...). Oni kod Oca ne prestaju za nas posredovati, prikazujući zasluge koje su stekli na zemlji po Kristu Isusu, jedinom posredniku između Boga i ljudi (...). Stoga njihova bratska briga mnogo pomaže našoj slabosti.“

957 *Zajedništvo sa svetima.* „Uspomenu svetaca ne štujemo radi samoga primjera, nego još više zato da se sjedinjenje Crkve u Duhu pojača vršenjem bratske ljubavi. Jer, kao što nas kršćansko zajedništvo među putnicima dovodi bliže Kristu, tako nas zajedništvo sa svetima združuje s Kristom, od kojega, kao Izvora i Glave, izlazi svaka milost i život samoga Božjeg naroda.“

„Mi se klanjam Kristu jer je Sin Božji, a mučenike ljubimo kao učenike i naslijedovatelje Gospodnje, radi njihove neusporedive pobožnosti prema svom kralju i učitelju. O kad bismo mi mogli biti njihovi sudrugovi i suučenici.“ II. vatikanski sabor.

958 *Zajedništvo s pokojnicima.* „Poznajući dobro zajedništvo cijelog otajstvenog Tijela Isusa Krista, Crkva putnika već od prvih vremena kršćanstva s velikim je poštovanjem njegovala spomen mrtvih i, jer je sveta i spasonosna misao moliti za mrtve da im se oproste grijesi (2 Mak 12,46), za njih je prinosila i molitve.“ Naša molitva za njih može im ne samo pomoći već i njihov zagovor učiniti uspješnim u našu korist.

959 *U jedinstvenoj Božjoj obitelji.* „Svi koji smo djeca Božja i koji u Kristu tvorimo jednu obitelj, dok u međusobnoj ljubavi i u jedinoj hvali Presvetog Trojstva među sobom općimo, odgovaramo bitnom pozivu Crkve.“

(*Priredio BiB*)

Znanstveni skup povodom 150. obljetnice osnutka Čitalnice u Kastvu, prve hrvatske čitaonice u Istri

Osnutak kastavske Čitalnice 1866. g. dio je preporodnoga pokreta hrvatskoga naroda započetoga sredinom 30-ih godina XIX. st. u Banskoj Hrvatskoj te na ostalim hrvatskim područjima. Unutar toga širega preporodnog pokreta izrastao je i čitaonički pokret s ciljem buđenja i snaženja svijesti o sebi kao narodu, pa tako i prosvjećivanja, opismenjavanja i stvaranja uspješnih doticaja s drugim narodima preko brojnih novinskih edicija koje su čitaonica primale. U njima je bilo okupljeno mnoštvo lokalnih uglednika (učitelja, svećenika, pravnika, liječnika i sl.) koji su nizom akcija poticali preporodna djelovanja. Tako je i kastavska Čitalnica, kao prva takva udruga u Pokrajini Istri s Kvarnerskim otocima, dala svoj upečatljiv obol u dalnjim preporodnim poduhvatima, primjerice, u organizaciji prvoga masovnog skupa na ovim prostorima – «Tabora» 1871. i osnutka «Bratovštine hrvatskih ljudi u Istri» 1874. g. s ciljem stipendiranja nadarenih učenika. Također, imala je udio u presudno značajnoj nakladničkoj djelatnosti za ove prostore, pa je upravo iz Kastva, uz podršku biskupa Jurja Dobrile, inicirano pokretanje prve edicije na hrvatskome jeziku u Pokrajini Istri s Kvarnerskim otocima – Kalendara «Istran», krajem 60-ih godina XIX. stoljeća. Kastavski su čitaoničari participirali i u izdavanju hrvatskih novina «Naša sloga» 1870. godine. Upravo zahvaljujući Čitalnici, širi je kastavski prostor iznjedrio pri-padnike druge generacije hrvatskih preporoditelja: znamenitoga Vjekoslava Spinčića te Matka Mandića i Matka Laginju. Visoka obljetnica osnutka takve presudno važne udruge u trenutcima hrvatskoga preporoda istarsko-kvarnerskoga prostora, u kojemu se Kastav pokazao kao najznačajnije središte, svakako je trebala biti dostojno obilježena. Tako je u organizaciji Grada Kastva i Zavoda za povijesne i društvene znanosti u Rijeci s Područnom jedinicom u Puli povodom te visoke stoljetne i pol duge obljetnice održan dvodnevni znanstveni skup s međunarodnim sudjelovanjem. Osim domaćih znanstvenika, na skupu

su sudjelovali i znanstvenici iz Slovenije, Poljske i Mađarske. Pokrovitelji skupa bili su predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović, Ministarstvo kulture Republike Hrvatske, Primorsko-goranska županija, Istarska županija i Grad Kastav.

Dvodnevni znanstveni skup s međunarodnim sudjelovanjem

Skup je započeo 27. listopada u popodnevnim satima dvama plenarnim izlaganjima: akademika Petra Stričića i doc. dr. sc. Maje Polić na temu Čitaonički pokret u Zapadnoj Hrvatskoj te Maje Polić na temu Čitalnica u Kastvu – prva hrvatska čitaonica Pokrajine Istre s Kvarnerskim otocima. Nakon toga predstavljena je knjiga gostiju kastavske Čitalnice u koju su se upisali svi nazočni, među kojima su i župan Primorsko-goranske županije Zlatko Komadina, župan Istarske županije Valter Flego, pročelnik Upravnoga odjela za kulturu Istarske županije Vladimir Torbica, gradonačelnik Grada Rijeke Vojko Obersnel, itd. Skup je nastavljen idućega dana; prvo po redu izlaganje imao je prof. dr. sc. Antoni Cetnarowicz – Kastavština u narodnom preporodu u Istri – usponi te sumnje i oklijevanja, a uslijedili su: doc. dr. sc. Marko Medved – Crkvene prilike u Istri 19. stoljeća, prof. dr. sc. Željko Bartulović – Državnopravni položaj Kastva, Istre i ostalih hrvatskih prostora kao povijesni okvir utemeljenja čitaonice u Kastvu 1866., dr. sc. Mihovil Dabo – Za kmetske prste. Juraj Dobrila i širenje pisane riječi, dr. sc. Bruno Dobrić – Hrvatske čitaonice u Istri (1866. – 1918.), s posebnim naglaskom na pulsku Čitaonicu i mr. sc. Breda Zalašček – Kastavska Čitalnica – zibelka narodnega preporoda na Istrskem polotoku. Na skupu je izlagao i Marko Badurina – Gradivo Pomorskoga i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja u Rijeci o kastavskoj čitaonici, dr. sc. Sandi Blagonić – Što je bilo prije: Hrvatska čitaonica ili Hrvati? O kolektivnim identitetima u Istri u drugoj polovici 19. stoljeća, dr. sc. Agneza Szabo – O djelovanju Bratovštine hrvatskih ljudi u Istri sa sjedištem u Kastvu za vrijeme njezina utemeljitelja

i prvoga predsjednika Vjekoslava Vlaha (1874. – 1883.), dr. sc. Barbara Riman – Tabori u Kastavštini 1871. i 1911. godine kroz prizmu napisa u slovenskom tisku, dr. sc. Salvator Žitko – Vloga in pomen Franja Ravnika v čitalniškem gibanju in njegov doprinos k narodni prebuji istrskih Slovencev in Hrvatov v 60. letih 19. stoletja, dr. sc. Agneza Szabo – Matija Jurinac iz Kastva – političar i dobrotvor, prof. dr. sc. Silvana Vranić – Kastavska čakavština u tekstu Naš stari grad Josipa Jurinčića, dr. sc. Sanja Holjevac – Hrvatski jezik u Spomenici dvadesetpetogodišnjice Hrvatske čitaonice u Kastvu (1892.), mr. sc. Ervin Dubrović – Milan Marjanović – od najužega zavičaja do širokoga svijeta, prof. dr. sc. Ildikó Szondi – Mađari i Židovi u višenacionalnoj Rijeci na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće, prof. dr. sc. Ladislav Heka – Rijeka i riječko pitanje u ugarskoj povijesti, Ivan Jeličić – Ekonomsko-socijalna struktura promicateljskoga odbora riječkoga Književnog kruga (Circolo letterario) i Tihana Stepinac Fabijanić – Igrokazi u funkciji prezentacije i očuvanja tradicijske baštine. Na skupu su bila previđena i izlaganja Željke Čačić – Crtice iz povijesti školstva grada Kastva te doc. dr. sc. Vannija D'Alessija – Čitaonice, Sale di lettura i podijeljena istarska mreža kulturnih društava u kasnom habsburškom razdoblju. U više od dvadeset izlaganja dani su značajni doprinosi historiografiji, temeljeni na najnovijim arhivskim istraživanjima.

Knjiga o kastavskoj Čitalnici

Početkom iduće godine iz tiska će izaći knjiga o kastavskoj Čitalnici i Kastavštini toga doba. Riječ je o znanstvenome djelu s međunarodnom recenzijom koje prati nastanak, razvoj, značenje i rezultate djelovanja te važne kastavske udruge, ali i politički te društveni razvoj Kastavštine općenito u doba djelovanja Čitalnice. Završetak proslave 150. obljetnice osnutka kastavske Čitalnice bit će izlazak iz tiska zbornika radova s ovogodišnjeg znanstvenog skupa, čije se predstavljanje očekuje u drugoj polovici iduće godine. (Maja Polić)

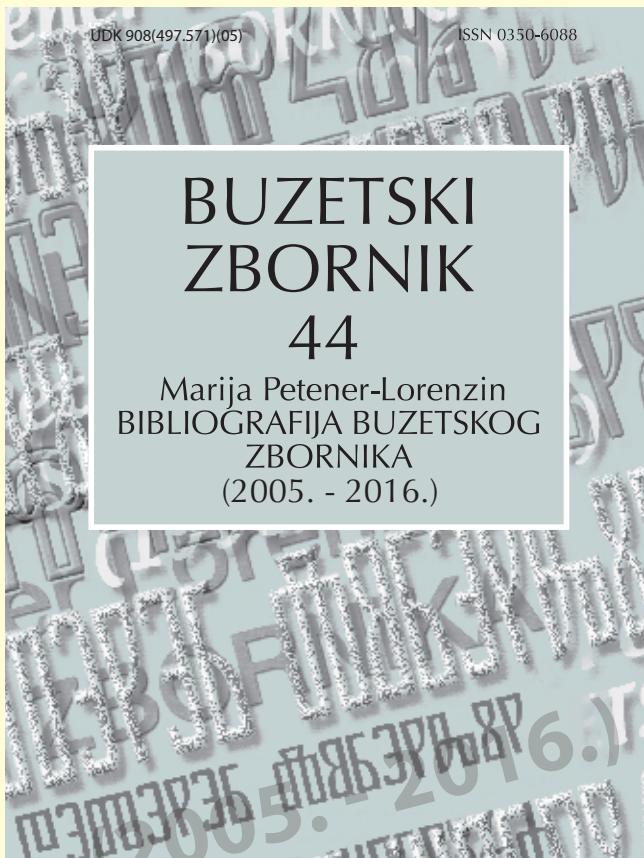
BUZETSKI ZBORNIK BIBLIOGRAFIJA

Uizdanju nakladnika Josip Turčinović d.o.o. Pazin i Katedre Čakavskog sabora Buzet upravo je izašla knjiga **BUZETSKI ZBORNIK 44, BIBLIOGRAFIJA BUZETSKOG ZBORNIKA (2005.-2016.)** čija je autorica Marija Petener-Lorenzin, a urednica Elena Grah Ciliga.

Svoje bibliografije volim nazivati zavičajnim bibliografijama, iako u klasifikacijskom sustavu takvih nema. Postoje regionalne i lokalne ili posebne stručne bibliografije (uz ostale). U njima otkrivam svoju ljubav i vezanost prema zavičaju, svojoj predivnoj Istri. Upravo me ta vezanost za zavičaj tjeru da vrlo detaljno analiziram svaki članak da bih iz njega izvukla što više podataka odnosno informacija. Možda će taj termin „zavičajna bibliografija“ jednoga dana i ući u klasifikacijski sustav. U ovoj su bibliografiji, formalno i sadržajno, analitički obrađena 444 članka i jedna monografska jedinica (knjiga), ukupno 445 bibliografskih jedinica.

(Iz Uvoda, Marija Petener-Lorenzin)

Autoricu istarskih „zavičajnih bibliografija“ resi izvanredno poznavanje knjižničarske struke, stručno znanje, analitičko umijeće, sposobnost funkcionalne raščlambe kompleksne problematike časopisa, godišnjaka i periodika, kartuzijanska ustrajnost.....Svojim značajki sročenim bibliografijama zadužila je sve aktivne istraživače i proučavatelje istarske povijesti i kulture, ali i one štovatelje i pregatelje, amatere i znatiželjne koji nastoje uroniti u tematiku istarske, u ovome primjeru buzetske prošlosti. (Uz Bibliografiju buzetskog zbornika, professor emeritus Miroslav Bertoša, Sveučilište Jurja Dobrila u Puli)

Ne propustite novu Danicu

Istarska Danica za 2017. godinu donosi raznovrsne teme iz svih područja života. Izdvajamo kalendarij, astronomske i vremenske podatke i Daničin vrt, obljetnice svečeništva, zanimljivosti iz župa Porečke i Pulskog biskupije, Biskup Dragutin Nežić i državna vlast, Uz 500 godina Lutherove reformacije, Zbrinjavanje djece u Prvom svjetskom ratu, O egzodusu iz Istre nakon Drugoga svjetskoga rata, Četvrt stoljeća višestranačja u Istri, Neke poruke kanonizacije Majke Terezije, Blaženi Miroslav Bulešić bio je hrvatski samaritanac, Emocionalne reakcije bolesnika na dijagnozu karcinoma, Integrirana proizvodnja u vinogradarstvu i vinarstvu, Dronovi, Istarska Danica-nezaobilazan čuvar tradicije i mnoge druge teme. Zaključno, veliki broj tema i priloga na 246 stranica. (L)

Župa Sv. Antuna - Pula organizira HODOČAŠĆE:

FATIMA

26.4. - 1.5.2017.

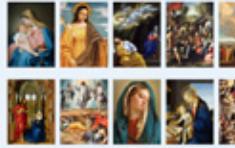

- zrakoplov - autobus
- stručno i duhovno vodstvo
- cijena: 7.195,00 kn
(mogućnost otplate u ratama)

Prijaviti se što prije na tel: 052 540 884, gsm: 091 4540 884

NOVO U KNJIŽARAMA "JOSIPA TURČINOVIĆA"

KATOLIČKI
KALENDAR
2017.

Radio Istra

Učka 96,9 - Pula 98,0 - Rovinj 88,0 - Buje 97,9
Umag 107,3 - Rabac 92,1 - Poreč 98,5

KAP ZA DOBAR DAN

- duhovna misao za bolji početak dana
- od ponedjeljka do subote u 06:30

PUTEVIMA VJERE

- središnja vjerska emisija
- petkom u 17:04

SUSRET S IZVOROM

- komentar nedjeljnog Evangelija
- nedjeljom u 8:30

